

ŪKINIS POSŪKIS

DRASTIŠKOS PRIEMONĖS ŪKIO ATKUTINIMUI

"Blogas ūkinės žinios gali rasti ne tik laikraščiuose" -- aiškino milijonams savo skaitytojų Life žurnalas rugpiūčio 13 d. numeryje: "Jos tave pasitinka daržovių krautuvėje ir gydytojų priėmimo kambariuose. Daugumai amerikiečių prieš jas nubluko rūpesčiai dėl Raudonosios Ki-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

nijos ar Pentagono popierių. Įnirę atlyginimo pakėlimo reikalavimai ir desperatiškas kainų kėlimas rodo netikrumo ir baimės padidėjimą. Bet tie, kurie laukia iš Richardo Nixono pagalbos, mato jį sėdint ir šyp-

santis, Baltųjų Rūmų asmeniškai apsaugotą nuo ūkinės audros, ir nuolat aiškinant, kad geresni laikai jau už kampo.

Už dviejų dienų tas pats prezidentas užšaldė visas algas ir kainas, atpalaidavo dolerį nuo aukso ir paskelbė kitus patvarkymus, kurie laikomi didžiausia JAV valdžios intervencija per paskutinius 40 metų. Žinia, tai jis padarė ne Life pasiskaitęs. (Teigiamas, kad jis iš viso laikraščių neskaityo ir apie pasaulio įvykius yra painformuojamas specialia žinių santrauka.) Tokios programos nesudarysi per pora dienų ar net porą savaitių. Pagal tą patį Life straipsnį, kurio pradžią čia pacitavome, prezidentą ir jo aplinką jau seniai labai jaukino mažėjęs amerikiečių vaidmuo pasaulio ūkiniam gyvenime. Amerikiečiai, anot prezidento, turi vėl persiimti konkurencijos dvasia ir noru. "Visa tai, rašė Life, reikalauja naujos įstatymdavystės ir naujo įkvėpimo. Trumpai, tai reikalauja "The greatest sales job in history".

Tas "sales job" ir buvo pradėtas užšaldant algas ir kainas. Niekas negali rimtai tikėti, kad tuo bus sustabdyta kainų spirālė. Atvirkščiai, po užšaldymo reikia laukti didesnio šuolio net ir tuo atveju, jei būtų įvesta algų ir kainų kontrolė, kuri pakėlimus bandytų išlaikyti "normaliam" lygyje. Iš to tačiau JAV plačioji visuomenė, kuri bankuose turi per 50 milijonų laisvų dolerių, turėtų pasidaryti išvada, kad jai apsimoka per ateinančius 3 mėn. gailai daugiau investuoti savo santaupų į automobilius, namus ir kitokius ne kasdien perkamus įrengimus bei daiktus. Jei taip bus padaryta, JAV pramonė staiga bus pažadinta naujai gamybai, kas savo keliu privės ir prie bedarbių su mažėjimu. Kad sumažinti konkurenciją, iš kitų kraštų uždėti 10% vertės muitai, o atpiginus JAV prekes užsieniuose, doleris atpalaiduotas nuo bet kokio sąryšio su auk-

su, kas lygu jo nuvertinimui.

Dėl to iš dalies galima sutikti su prezidento kritikų aiškinimu, kad nauji patvarkymai, ypač mokestinės lengvatos, yra "kalėdų dovana", "bonanza" pramonei. Iš kitos pusės, pramonės atkurtimas tuoj pat pajaučiamas visame ūkiniame gyvenime. Vadinamame laisvame, kapitalistiniame ūkyje staiga padidėjęs gaminių poreikavimas, kuris gali būti patenkintas, yra pats geriausias akstinas, padedantis ūkiškai visiems gyventojų sluoksniams.

Bet 90 dienų nėra ilgą laiką, kas bus jam praėjus? Dėl to yra daug nuomonių. Ekonomistas John Kenneth Galbraith, jau seniai aiškina, kad išaugusi pramonės koncernų ir unijų galia panaikino tarp jų konkurenciją ir duoda monopolines teises kainų ir algų nustatymui. Todėl šioje srityje būtina reikalingas vyriausybės įsikišimas. Tai jau išaiškėję per paskutinius 15 metų, bet daugelis amerikiečių į kainų ir algų kontrolę žiūri kaip kunigas į eoristišką statulą. Jis žinąs, kad ir jam reikia pažiūrėti, bet nenori, kad kiti matytų jį taip darant.

Nixonas ir jo aplinkuma, kaip žinia, ir toliau nenori tikėti kainų ir algų kontrole, nes iš tikro ji ilgainiui niekur nedavė rezultatų, bet taip manant reikia būtinai nepriesti ne tik pramonės, bet ir unijų monopolio. Geriausia pavyzdį davė plieno darbininkų algų pakėlimas iki tokio laipsnio, kad plieno pramonė pasidarė nepajėgi kovoti su užsienio konkurencija, kas savo keliu privėdė prie masinio darbininkų atleidimo. Bet koks politikas galėjo išdrįsti pasisakyti prieš unijų galią?

Šiame klausime turėtų būti glūdi atsakymas, kodėl prezidentas iki šiol nieko nedarė. Visiems turėjo paaiškėti, kad kas nors, ir tai labai drastiško, turi būti padaryta. Nuo įspūdžio, kurį padarys dabartinės priemonės, priklausys ir ateitis.

• **Dirvos novelės konkur-** sui gautos dar šios novelės: Jonas Šešis — "O mes vis tolstam", Sardonicus — "Įkvėpimas" ir Elena — "Asmenybės profilis".

LITERATŪROS IR MENO PREMIJOS LIETUVOJE

Vilniuje paskelbta apie 1971 metų Lietuvos respublikinių mokslo ir technikos, literatūros ir meno premijų paskyrimą. Premijų komitetas paskyrė 24 premijas mokslo ir technikos ir 6 premijas literatūros ir meno srityse. Būdinga, kad mokslo ir technikos srityje pomirtinė premija paskirta pernai paslaptingai žuvusiam kalbininkui prof. J. Kazlauskui už jo monografiją "Lietuvių kalbos istorinė gramatika". Kita premija paskirta G. Juodpalytei, N.T. Kišūnienei, J. Rimantui, M. Ročkai ir A. Ulpiui už darbą "Lietuvos TSR bibliografija, A serija, 1547-1861". Dar kitos premijos mokslo ir technikos srityje paskirtos broliams A. ir V. Nasvyčiams (už visuomeninių pastatų rekonstrukcijų ir interjerų projektus 1956-1969 m.) ir dar visai eilei kitų mokslininkų, inžinierių.

Tragiškai žuvęs ar nužudytas prof. J. Kazlauskas buvo tiek pasižymėjęs kalbotyroje, kad net ir prof. J. Matulis, premijų komiteto

pirmininkas ir Lietuvos Mokslo Akademijos prezidentas, rugpj. 5 "Tiesoje" ypatingai teigiamai išskėlė prof. Kazlausko nuopelnus. Esą, jo parašyta "Lietuvių kalbos istorinė gramatika" -- tai pirmasis šioje srityje pačių lietuvių parašytas veikalas. Kazlausko padarytos išvados reikšmingos įvairių kalbų istorijos tyrinėtojams. Matulis teigia, kad Kazlausko darbas turįs, neabejotinai, tarptautinę mokslinę reikšmę.

Literatūros ir meno srityje premijos pripažintos: rašytojui J. Avyžiui už romaną "Sodybų tuštėjimo metas", V. Dautartui už vaikų literatūros kūrinį, solistei E. Čiudakovai už sukurtus 1965-1970 m. vaidmenis operoje, muzikui S. Sondeckiui, kamerinio orkestro vadovui, už koncertines programas 1968-1970 metais, skulpt. N. Petruliui -- už ... paminklo N. Leninui Kauno mieste sukūrimą ir B. Žilytei už iliustracijas A. Liobytės ir J. Raimo vaikų knygoms. (E)

SLA prez. P. Dargio svarbus vizitas Chicagoje

Šių metų rugpiūčio 13-16 savaitgalį Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidentas Povilas Dargis atvykęs Chicagoje turėjo gausią rugpiūčio, nes kiekvieną jo čia buvimo minutę buvo užimta reikalais, ne savo asmeniniais, o tartinis ir spresti įvairius mūsų lietuviškus reikalus, nes jis visą savo energiją, gabumus ir praktiškus patyrimus atiduoda lietuvių tautai, kuriai dirba visu atsidavimu.

Pirmiausia dalyvavo ALTOs valdybos posėdyje, kaip SLA atstovas eidamas toje valdyboje vicepirmininko pareigas. Šia proga reikia pastebėti, kad SLA pirmutinis įsijungė finansiniai įkurti ALTA, kuria visą laiką stambiai ir visokeriopai remia.

Kitą dieną iš pat ryto jis turėjo asmeninius pasitarimus lietuvių reikalais, o po pietų dalyvavo SLA 63 kuopos susirinkime, kur jo kalba ir asmeninis pašnekėsys su nariais labai daug sustiprino tos kuopos ištvermingumą ir ryžtą stipriau veikti.

Rugpj. 14 d. vakare Chicago Savings and Association patalpose gausioje SLA valdybų ir veikėjų konferencijoje pasakė labai reikšmingą kalbą, pabrėždamas SLA svarbesnius atliktus lietuviškus darbus, kurie stiprina lietuvių išlaikymą ir prisideda prie neatlaidžios kovos lietuvių tautos išlaisvinimui iš sovietų vergovės. Savo nuoseklioje kalboje p. Dargis aiškiai išdėstė, kad SLA yra ne tik stambi ir stipri apdraudus fraternalinė organizacija, bet ir per savo 85 metus gyvavimo nepaliau-

jamai dirbo lietuvių tautos sargyboje ir gerovėje. Po jo kalbos sekė rimtos diskusijos, kurioms išsisėmus, p. Mačiukienė, SLA 6 apskrities pirmininkė K. Mačiuko žmona, visus dalyvius pakvietė prie kavutės ir užkandų. Čia jau ir pats gerbiamas svetys rado progą atsikvėpti ir asmeniniai pasikalbėti.

Tačiau tuo P. Dargio vizito Chicagoje reikšmė anaipol neužsibaigė. Jam kiek pirmiau buvo parodyti jau nupirkti Lietuvių Tautiniai Namai 6422 So. Kedzie Ave., Chicagoje, kuriuos apžiūrėjęs jis rimtai susižavėjo ir tuojau savo įnašu įsigijo tų namų akciją. Pašnekėsiuose buvo plačiai linksnuojama Lietuvių Tautinių Namų svarba Chicagoje lietuviams, kas daugelį gana rimtai sudomino ir palankiai nuteikė. Tuoju SLA 6 apskrities pirmininkas Kazys Mačiukas, Petras Vilkelis ir kiti pažadėjo šią lietuvišką naują įstaigą remti įsigydami akcijas. Tai labai svarbu ir džiugu.

Šia proga, man kaip komiteto lėšų telkimui Lietuvių Tautiniams Namams, tenka malonumas tarti keletą papildomų žodžių. Jau stambi lėšų suma sukelta gerų lietuvių įnašais, t. y. pirkimų akcijų arba kaip dažnai sakome šerų. Kiekvienas šimtas dolerių įnašas duoda vieną akciją, kurios savininkas dalyvauja šių Namų valdyme -- direktorių ir valdybos rinkime. Taigi akcininkas tikrumoje yra dalinis šių namų savininkas, kas reiškia, kad šios patalpos yra lietuvių (Nukelta į 2 psl.)

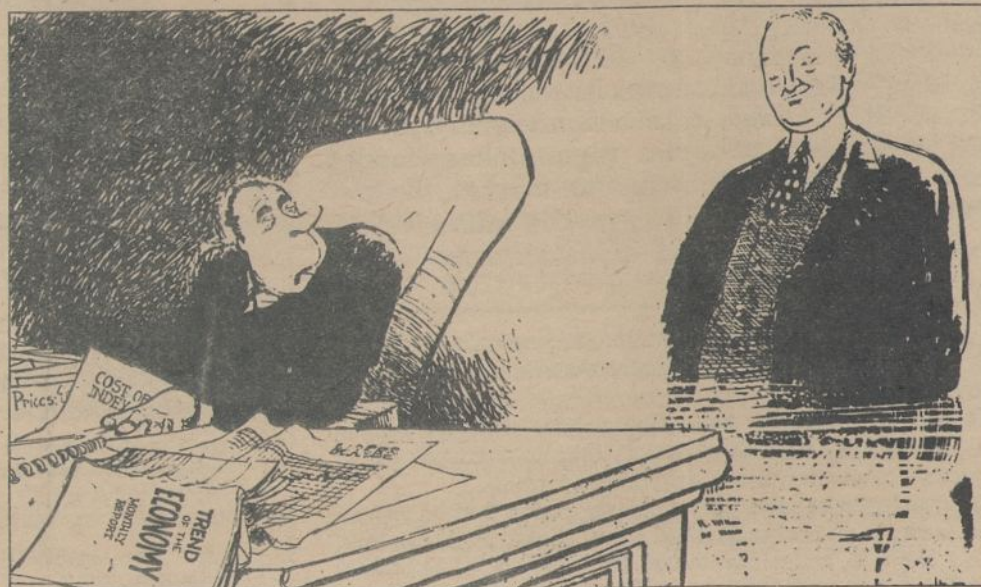
DEŠIMT METŲ GĖDOS SIENAI

Šiemet rugpiūčio 13 d. suėjo dešimt metų, kai Ulbrichtas savo vergams įsakė pastatyti spygliuotų vielų ir minų sieną, dvigubai ar trigubai apsunkino Lietuvos, Latvijos, Estijos Ukrainos žmonių būklę. Suskaldyta vokiečių tauta nevienodai minias gėdingas sukaktuves. Tuo tarpu kai laisvieji vokiečiai su dideliu atsargumu ir savotiška baimė kalba apie šią gėdos sieną, naujojo R. Vokietijos varovo E. Honeckerio prievartiniai piliečiai demonstruoja miilitarinę galią. Būdinga, kad šioje karinėje R. Vokietijos demonstracijoje šalia Honeckerio stovi Maskvos politrukas Abrasimovas, kuris, matyt, nori įvairyti baimę sąjungininkų atstovams derybose dėl V. Berlyno.

Vokiečių laisvoji spauda ir televizija bando iškoti kaltininkų dėl Ulbrichto įvestos mūrinės sienos. Socialdemokratų nori suversti kaltę buvusiam kancleriui Adenaueriui ir JAV prez. J. Kennedy, o krikščionys demokratams -- buvusiam V. Berlyno burmistrui, dabartiniam kancleriui Brandtui. Gal būtų, ir vieni, ir anituri šiek tiek tiesos, tačiau pagrindiniai kaltininkai yra Hitleris, Stalinas, o iš dalies Rooseveltas ir Churchillis. Jei Hitleris nebūtų pradėjęs II pasaulinio karo, tai ne tik Vokietija, bet ir Lietuva, Latvija, Estija, Lenkija, Rumunija, Čekoslovakija ir k. Balkanų valstybės šiandien būtų nepriklausomos. Juk Stalinas nubrėžė dabartines sienas, kurias sąjungininkų vadai patvirtino. Šit kur glūdi dabartinės vokiečių mūro sienos tragedija. (ms)

Tačiau ši Ulbrichto siena uždarė ne tik Rytų vokiečius, bet ir lietuvius, latvius, estus nuo Vakarų. Jei 1941 m. lietuviai dar sugebėdavo prasiveržti pro bolševikinę Lietuvos - Vokietijos sieną, tai šiandien joks lietuvis neišdrįsta rizikuoti per Rytų Vokietiją bėgti į Vakarus, nes tai pasidarytų neįmanoma. Todėl drąsiausiems lietuviams šiandien teliko sunkiausi būdai pabėgti iš bolševikinės Lietuvos. Tai liudija S. Kudirkos ir Brazinskų pabėgimo istorijos. Taigi, Ulbrichtas yra nusikaltęs ne tik vokiečiams, bet ir visiems bolševi-

VAIDUOKLIS BALTUOSE RŪMUOSE...

"H-H-Herbert Hoover!"

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

Australijos lietuviai, ypatingai sportininkai ir paskiri sporto darbuotojai, su dideliu džiaugsmu sutiko savo draugo ir prieteliaus Valdo Adamkaus tokį aukštą pakėlimą savo svarbioje darbo pareigose.

Atsimename jį mes visi, ypatingai aš, bevažinėjant kartu su amerikiečiais Lietuvos krepšininkais Australijoje. Jeigu puikūs sportininkai imponavo ir pagavo ne tik lietuvius, bet ir svetintaučius savo puikiu krepšinio žaidimu, tai tur būt nemažiau nuo jų atsiliko ir buvęs jų vadovas Valdas, kuris savo taktišku džentelmeniškumu ir ypatingai savo puikia iškalba, iškeliant tėvynės ilgesio jausmą ir tinkamą Lietuvos reprezentavimą, privačiuose ir oficialiuose pobūviuose ir priėmimuose ne vienam jautresniam tautiečiui ir ašarą iš akių išspaudė.

Sekdamas ir toliau savo pirmtakūno J. Bačiūno pėdomis, V. Adamkus nepamiršta ir dabar Australijos lietuvių ir, nors ir labai paskendęs savo kasdieniniuose darbuose, jis atidžiai seka Australijos lietuvių gyvenimą, pergryvendamas ir džiaugdamasis mūsų vargais ir džiaugsmais, V. Adamkaus nutarimu mirusio J. Bačiūno biusto originalas, iš kurio buvo nulietas žalvarinis biustas paminklui tautinėse kapinėse, perduodamas Adelaidės J. Bačiūno vardo bibliotekai, kur, be muziejuje esančių kitų prisiminimo eksponatų, šis didysis mūsų tautos žmogus yra, tur būt, tinkamiausias iki šiol pagerbtas, ko jis iš Australijos lietuvių yra tikrai nusipelnęs.

Sveikinant mums brangų Valdą Adamkų jo naujose žymiose pareigose ir linkint jam geriausios sėkmės jo visuose darbuose, Australijos lietuviai, kartu ir aš, tikimės ir ateityje gerbiamą Valdą turėti savo vienu iš geriausių draugų Amerikoje, karts nuo karto primenant ir parodant platesniai Amerikos lietuvių visuomenei, jog Australijos lietuviai dar yra gyvi ir judrūs, nors ir gyvendami gana tolokai.

• Viena iš iškiliausių Australijos lietuvių sportininkų yra adelaideiškė Aldona Morkūnaitė, kuri šiais metais buvo pakviesta žaisti į Australijos moterų tinklinio rinktinę ir turi labai daug galimybių 1973 metais su Australijos rinktinė važiuoti į Urugvajuje būsimas pasaulio pirmenybes. Be tinklinio Aldona yra jau eilę metų Australijos lietuvių lauko teniso čempionė, šiame sporte ją gerą pradžią davė jos krikštas tėvas, buvęs daugkartinis Lietuvos teniso meistras, ne vieną kartą ir Australijoje šį titulą laimėjęs lietuvių tarpe -- A. Remeikis. Lankydama universitetą ir studijuodama pritaikomąją dailę, ji randa laiko sportui ir visam lietuviškam gyvenimui, Adelaidės klubo "Vyties" valdyboje eidama parengimų vadovės pareigas. Puikūs lietuvių kalbos mokėjimas ir buvimas gera sportininke, jai netrukdo būti gerai ir moksle.

Aldona Morkūnaitė

kuo Australijos lietuviai tik didžiulis tegali.

• Australijos lietuvių bendruomenėje yra prigijęs paprotys karts nuo karto, ypatingai svarbesnėmis progomis, paskiroms apylinkėms arba didesnėms organizacijoms išleisti atskirą savo bendruomenės laikraščio "Mūsų Pastogės" numerį. Sekantis toks specialus numeris bus išleistas Adelaidės Apylinkės Valdybos ir jam suredaguoti yra pakviestas J. Mockūnas su kitais savo pagalbininkais. Toks specialus numeris labai palengvina finansinius laikraščio reikalus ir duoda progos pasiskirti apylinkėse daugiau apie save parašyti.

• Paruošiamieji darbai į Jaunimo Kongresą eina pilnu tempu, Adelaidėje jau yra surinkta kelionės pinigai vienam asmeniui, kai Melbourne daroma įvairių pinigų rinkimo parengimai, Sydnejuje pačioje jaunimo valdyboje įvyko mažas persigrupavimas, pasikviečiant daugiau vyresniųjų pagalbos, kas ir darbą labai pagyvens.

• Rugpiučio mėnesio viduryje, grįždamas iš Pasaulinės Skautų Jamboree Japonijoje, Australijoje lankėsi Amerikos lietuvių skautų vienas iš vyresniųjų vadovų vyr. skautininkas Petras Molis, kuris nors ir nedaug laiko turėdamas, aplankė Sydnejaus lietuvių, domėdamasis vietiniu skautų gyvenimu ir kartu su Australijos skautų vadovu inž. A. Jakštu lankėsi Sydnejaus skautų turimoje savo stovyklavietėje Ingleburne, Be Sydnejaus, v.s. P. Molis lankėsi Melbourne ir Adelaidėje, plačiai domėdamasis ne vien tik skautiškaisiais, bet ir kitais Australijos lietuvių gyvenimo reiškiniais, sutikdamas savo artimų prietelių ir įdomiai papasakodamas apie buvusią pasaulinę Jamobree ir Amerikos lietuvių skautų gyvenimą ir veiklą.

• Adelaidės lietuvių parapija rugsėjo mėnesį ruošia iškilmingas primicijas lietuviui kunigui J. Vildžiui, baigusiam Adelaidės kunigų seminariją. Vietos lietuviai nori iškilmingai atžymėti šio pirmojo Adelaidėje baigusio lietuvių kunigo primicijas.

Adelaidėje šv. Kazimiero vardo lietuvių mokykla vadovaujama kun. A. Spurgio, MIC savo mokyklos kursą praplėtė septintu ir aštuntuo skyrimu, įvesdami į mokyklos programą naują dalyką -- Lietuvos tautos kultūrą, kuriam dėstyti pakviesta pedagogė A. Stepaitytė.

• Australijos didžiausioje lietuvių kolonijoje Sydnejuje tautiečiai jau apie 15-ka metų turi dvejus Lietuvių Namus Lidcombe ir Bankstown priemiesčiuose. Pirmieji namai buvo nupirkti geroje vietoje, prie pat lietuvių bažnyčios, su tikslu toje vietoje pastatyti licenzijuotą klubą (N.S.W. valstija yra tik viena Australijoje, kur yra leidžiama oficialiai pokerio mašinos, Amerikoje esančios "Slot machines") Viskas būtų buvę gerai, jeigu po nupirkimo šios vietos, nebūtų buvęs išleistas įstatymas jog joks klubas negali rubežiuotis su bent kuria mokykla. Šiuo atveju kaip tik lietuvių namų kaimynai buvo privati katalikų mokykla, kas ir sutrukdė gauti leidimą.

Šiuo metu, po ilgų metų derybų abu namai susijungė, Lidcombe namus parduodant ir statant didžiulį lietuvių klubą Bankstowne, kur yra susispietę gana daug lietuvių. Norint padaryti klubą didesniu, yra nupirkti šalia esantis pastatas su lauko teniso aikštelėmis ir, jeigu tik pasiseks gauti leidimą, ko visi Sydnejaus lietuviai jau taip ilgai laukia, tai pagaliau ir čia bus padarytas puikus vienintelis lietuvių klubas, su visais moderniaisiais įrengimais, į kurį bus negėda ir pačiam ateiti ir svečią atvesti, jau neskaitant, kad klubo pelnas bus panaudotas mūsų kultūriniam ir visuomeniniams reikams.

• Rugpiučio 15 dieną Sydnejaus Plunksnos Klubas surengė Pulgio Andriušio minėjimą, kurio metu Sydnejaus lietuviai pareiškė pagarbą anksčiau šiame mieste gyvenusiam šiam didžiam mūsų rašytojui.

Plunksnos Klubo pirmininkui Vincui Kazokui minėjimą atidarius ir mirusį rašytoją pagerbus minutės susikaupimo tyla, programą pradėjo jaunoji studentė Liuda Apinytė įspūdingai padėklamudama V. Mačernio sonetą "Poetui". V. Kazoko paruoštą P. Andriušio asmens kūrybos apybraižą puikiai perdavė St. Skorulis, ją pajavirinant P. Andriušio kūrybos ištraukomis, kurias skaitė: K. Intas, D. Labutytė-Bieri, G. Kazokienė ir svečiai P. Rūtenis, klausytojus supažindinant su paskirų rašytojo veikalų ištraukomis, juos meniškai žodžiu nukeliant į tą spalvingą P. Andriušio gimtinės kaimą, tą puikiai aprašytą jo ežerą ir kt.

KAIP RUSAI PLANAVO UŽGROBTI EUROPA (1)

Buvęs Čekoslovakijos kompartijos pirmasis sekretorius ir krašto apsaugos ministeris gen. Sejna, 1968 m. vasario 28 d. Trieste pasiprašęs JAV konsulato politinės prieglaudos, dabar štai ką pasakoja apie Sovietų ofenzyvos planus, kuriuos Varšuvos pakto štabas buvo parėngęs užgrobti Vakarų Europai.

Kai gen. Oldrich Burda, Čekoslovakijos žvalgybos viršininkas perskaitė ištraukas iš gen. de Gaulle labai slapto laiško, rašyto kancleriui Adenaueriui, kuriame jis dėstė Prancūzijos apsisprendimą pasitraukti iš NATO, tarp susirinkusiųjų išsiviešpatavo tam tikro pasididžiavimo tyla. Aš niekad nesužinojau, pasakoja gen. Sejna, ar šis laiškas buvo nupijuotas Prancūzijoje ar Vokietijoje. Bet tas tik parodo kaip rusai ir čekai sugeba prieiti prie labai slapų informacijų.

Kaip kiekvieną penktadienį, 1966 m. kovo mėnesio, 9 valandą ryto, čekų žvalgybos viršininkas skaitė savo savaitinį raportą apie pasaulinius įvykius aukštesiems režimo pareigūnams. Šalia buvo ir jo "patarėjas" rusas. Mes susirinkdavome vyriausiojo štabo antrame aukšte, kurio dideli langai buvo į Spalio Revoliucijos aikštę Prahoje. Tuo metu aš buvau kompartijos pirmuoju sekretoriumi krašto apsaugos minis-

SLA PREZ. P. DARGIO SVARBUS VIZITAS CHICAGOJE

(Atkelta iš 1 psl.)

nuosavybė ir visada pasiilks lietuvių rankose. Šie Lietuvių Tautiniai Namai tarnaus lietuvių reikams, kaip tai: lietuvių kultūrinei veiklai, organizacijų susirinkimams - pobūviams ir socialinėms išskyloms. Taipgi bus teikiama palankios sąlygos mūsų jaunimo subūvimams, jų veiklai. Jau ir dabar yra planuojama kaip suteikti palankiausias sąlygas SLA kuopoms posėdžiauti, ruošti įvairius pobūvius ir t.t. Šiose patalpose visos organizacijos jausis kaip savoje pastogėje, nes tai mūsų lietuvių ir yra ta pastogė.

Perkant šiuos namus reikėjo užtraukti paskolą, o juos atitinkamai pertvarkant ši skola dar gerokai padidėjo. Kad tą sunkią našta palengvinus ir galutinai jos visiškai atsikračius prašome SLA kuopų, pavienių narių ir visų geros valios lietuvių įsijungti savo įnašais išsigyjant daugiau akcijų. Visi kas tik išgali prisidėti prie šio lietuvių kultūrinio centro. Čekius ar perlaidas išrašykite: Lietuvių Tautiniai Namai arba Lithuanian National Hall, ir pasiųskit tų Namų valdybos pirmininkui inž. Jonui Jurkunui, 3259 W. 66 St., Chicago, Ill. 60629. Kiekvienam pakvitavimai ir akcijos bus tuoj pasiųsta.

Dr. Stp. Biežis

kė didelę naujieną: "Mūsų strategija keičiama, pasakė jis. Aš suorganizuavau specialią vadovybę strateginiams vienetams. Karo atveju mes turime būti pasiruošę prieš tris situacijas: Pirmoji: Vakarai mus netikėtai puola visomis savo jėgomis. Kad to išvengus, mes turime sustiprinti špionazą. Antroji: -- mes puolame pirmieji, šis sprendimas nelabai mums palankus. Trečioji: mes pradedaime puolimus iš abiejų pusių kartu ir tai geriausia. Varšuvos pakto jėgos yra geriausiai paruoštos dėka totalitarinės sistemos, jos yra nuolatinė karo padėty. Priešingai vakarams, Maskva gali pradėti puolimą per dešimt minučių.

Kautynių planas buvo kontroliuojamas Maskvos. Mes gi, čekai, lenkai, vengrai ir rytų vokiečiai nevaidinome jokio vaidmens. Tie strateginiai vienetai, apie kuriuos Malinovski kalbėjo, greit tapo realybe.

Pirmasis strateginis vienetas kaip misiją turėjo per tris dienas pasiekti Reiną. Tuo pačiu metu tarpkontinentinė raketom būtų apšaudytos vakariečių pozicijos. Antrasis vienetas turėjo užimti teritoriją iki Reino tikrai. Nuo čia, Prancūzijai ir Anglijai užimti skirtos jėgos, sudarytos grynai iš rusų dalinių, pereitų į akciją.

Pirmąjį strateginį vienetą sudarė rusų tarpkontinentinės raketos, sovietų strateginė aviacija, čekų ir rytų vokiečių armijos, lenkų parasiutininkai ir visos rusų karinės jėgos stovinčios Rytų Vokietijoje ir Čekoslovakijoje, viso virš milijono karių, iš kurių apie 600,000 rusų.

Antrąjį strateginį vienetą sudarė vengrų ir lenkų armijos ir keletas rumunų dalinių (rusai nerodė jiems didelio pasitikėjimo) ir raudonoji armija iš bazių Lenkijoje, Vengrijoje ir Sovietų Rusijoje.

Pagal Malinovski, daugiausiai mums nuostolių

galėjo padaryti Vakarų Vokietijos armija. Tai patys kiečiausi kariai, dėl šios priežasties rusai davė čekams ir rytų vokiečiams tris dienas pasiekti Reiną. Priešingai rusų štabas neturi gero įvertinimo prancūzų armijai "Ji yra minkšta, sakė jie, ir be mažų rezistencijos išimčių, subyrės kaip ir 1940 metais". Invazija į Prancūziją būtų vykdoma raudonosios armijos ir turėtų tęstis dvi dienas.

(Bus daugiau)

Džiaugsmą, poilsį ir sveikatą jums suteiks atostogos prie Adirondakų kalnų perlo —

LAKE GEORGE, N. Y.

lietuvių SLYVYNŲ vasarvietėje

Blue Water MANOR

vienoje pirmaujančių visame Lake George rajone

KALNŲ oras, nuostabi gamta — ežeras vienas iš gražiausių pasaulyje su 300 salų ir krištoliniu vandeniu. PATOGIOS patalpos, geras maistas.

SVEČIAMS NEMOKAMAI: nuosavas 500 pėdų pločio puikus pliažas, kasdieninės išvykos motorlaiviu, vandens ski (yra instruktoriai), įvairios valtys — irklinės, burinės, canoes ir kt. Maudymosi baseinas stikliniame pastate. Tenisas, ping-pong, krocketas ir tt. Vakaraus salėje koncertai, vaidinimai, šokiai ir kt. pramogos.

IDEALI VIETA JAUNAVEDŽIAMS Šalia vasarvietės išnuojamos patalpos ir be maisto (su įrengtom virtuvėmis).

Nuo New Yorko per 200 mylių. Iš New York Thruway Exit 24, į Northway 87 iki Lake George Village; iš ten 9N keliu 7 myl. į šiaurę. Vasarvietė skelbiama N.Y. Times ir Daily News sekmd. laidose.

Rezervacijų ir informacijų reikalaujama kreiptis:

BLUE WATER MANOR

DIAMOND POINT, N.Y. 12824

Tel. (518) NH 4-5071

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METU \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.KAS STOVI UŽ LIETUVIŠKŲ
KVISLINGŲ NUGAROS?

Okupuotos Lietuvos sovietinimas vis dar nepavedamas komunistams lietuviams. Kompartija, be abejo, po Čekoslovakijos, Vengrijos ir Lenkijos didesnių laisvųjų demonstracijų, ypačingai atsargi su Pabaltijo valstybėmis, kurios neturi nė mirazinės savo nepriklausomybės.

Pabaltijo valstybėse net "satelitinės" nuomonės yra valstybės išdavimo ženkle. Todėl Kompartija (Maskva) investavo didžiulius būrius komunistų rusų, prižiūrėti, rikiuoti, sekti komunistus lietuvius. Didysis brolis visad vaidina gultinės instancijos sprendėją, tačiau labai pramantčiai susisilėpęs visad po pavaduotojo ar padėjėjo titulu. Į pirmą vietą visad sodinamas komunistas su lietuviška pavarde, bet jo sprendžiamoji funkcija visad pajungta jo "padėjėjui" arba "pavaduotojui".

Gerą šio tvarkymosi iliustraciją galima pamatyti iš tų "padėjėjų", "pavaduotojų" veiklos kronikos, kartais prabėgančios tarybinėje spaudoje. Vienur tai šitokių pareigūnų atkaklumas, kitur išleistuvės, tai vietų pakeitimai, tai, kartais ir... mirtys.

"Valstiečių laikraštis" (Nr. 93) patalpino Dimitrijaus Kazancevo nekrologą.

Kas tai per pareigūnas?

D. Kazancevas gimė 1923 m. Tomsko srityje, -- dėsto laikraštis. Nuo 1944 metų jis kompartijos narys. 1941 metais D. Kazancevas išėjo į frontą. Sužeistas mūšyje, jis grįžta į savo Sibirą, kur dirba iki 1947 metų. 1947 metais, -- rašo "V.L." -- D. Kazancevas pasiunčiamas dirbti į Lietuvos TSR. Pradžioje jis dirbo partijos Švenčionių apskrities komiteto instruktoriumi propagandistu, paskui jaunimo apskrities komiteto antruoju sekretoriumi, Lietuvos LKJS CK komjaunimo organizacijų skyriaus vedėjas pavaduotoju, komjaunimo Klaipėdos srities komiteto antruoju sekretoriumi.

1956 metais D. Kazancevas dirba atsakingą partinį darbą Klaipėdoje. Nuo 1965 metų jis dirba Lietuvos KP CK Ukmergės rajono komiteto antruoju sekretoriumi, o 1968 metais buvo paskirtas Lietuvos KP CK skyriaus vedėjas pavaduotoju.

"V.L." rašo, kad -- D.

Kazancevas buvo puikus organizatorius, apdovanojamas ordiniais ir medaliais...

Nekrologą pasirašė kompartijos elitas, net dvidešimt pareigūnų, įskaitant A. Sniečką, A. Ferensą ir V. Chazarovą...

Šis D. Kazancevo nekrologas yra būdingas dokumentas, kuris liudija, kaip iš užkulisių vedamas lietuviškojo komunistinio aktyvo prižiūrėjimas. Reikia pasidomėti, kaip šie iniciatyvos atgabendami rusų komunistą iš Sibiro ir pavesti jam... Švenčionių rajono partinę priežiūrą. Jis be matant kyla pareigose. Jo "instrukcijų" sritis plėtojama. Švenčionis jau pakeičia Ukmergę, jau ir Klaipėdą. Bet niekur jis nepasirodo pirmoje pareigūnų rikiuotėje. Visur jis "antrasis sekretorius", "pavaduotojas", nors, kaip brangus partinis deimantas atrastas Lietuvos partiniam darbui toli už Uralo.

Lietuviškųjų pavardžių labai daug administracinio ar partinio darbo hierarchijoje. Bet šie pareigūnai faktinai yra tikrai iškamšos. Kiekvienas turi "sekretorių" arba "pavaduotoją", kuris veda ir seka ne darbo reprezentaciją (tai lietuvių komunisto rolė), bet esminį darbo pobūdį, "atsidavimą" partijos potvarkiams, veiklos suderinimą su Maskvos interesais.

Niekas tiksliai nežino, kiek yra Lietuvoje tokių reikšmingų "kazancevų"? Be abejo, jų yra daug. Nuopat pirmos okupacijos dienos rusai vadino lietuvius įprastose vietiniame žargone vardu "nacmen", kas reiškia "nacionalnaja menšinstvo" (tautinė mažuma). Nuolatiniai rusų įtarinėjimai, labai pateisinami satelitinių valstybių įvykiais, visad talikins "kazancevų" importui į okupuotos Lietuvos administraciją.

-- Tavo atminimas, partijos sūnau, ilgamišliks mūsų širdyse, užtikrino, nekrologą pasirašė kvislingai lietuviai.

Lūdėti, laiškų, ilgai neteks. Naujas "kazancevas" bematant atsiras mirusioje vietoje. (ar)

Mums rašo

KAIP PADĖTI
SIMUI KUDIRKAI

Dar nepervėlu išgėbėt Simą Kudirką bet reikia veikti greitai ir akiplėšiai.

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS UŽDAVINIAI

ANTANAS JUODVALKIS

Per dvidešimt metų JAV Lietuvių bendruomenės vadovybės daugiau ar mažiau laikėsi Lietuvių chartos dėsnių ir didesni dėsnių bei energiją skyrė lietuvių bėsi laikymui. Nors netiesiogiai, bet jų vadovybėje, išaugo lituanistinių mokyklų tinklas, paruošti bei išleisti vadovėliai, pratimai ir kt. Nors lituanistinių mokyklų išlaikymas ir administravimas yra vienyčių komitetų ir mokytojų vežamas, bet planavimas bei moralinė ir simbolinė materialinė parama yra neabejotinas Lietuvių bendruomenės vadovybės įnašas.

Šio straipsnio paskirtis nėra įvertinti LB vadovybių nuveiktus darbus ir iškelti jų reikšmę lietuvių kultūriniam, švietimo ir visuomeniniam gyvenime, bet paieškoti naujų kelių ir apšviesti dirvonų.

DRAUGO 1971 m. liepos 31 d. vedamasis: Tautinis išlaikymas -- dabarties rūpestis, pasirašytas Pr. Gr., iškelia labai rimtą problemą, laukiančią greito sprendimo. Šita problema turėtų susidomėti LB vadovybė ir visą energiją nukreipti į ją spręsti. Teisingai rašoma, kad mūsų veidas keičiasi, o su jais ir lietuvių kaita eina kartu. Kur prieš keliolika metų buvo gausios ir gyvos lietuvių parapijos, dabar daug kur paliko tik pastatai su lietuviškais užrašais vitražuose. Kai

SENOSIOS PARAPIJOS

Kitas LB vadovybės darbo baras būtų artimesnio, sakyčiau, glaudaus bendradarbiavimo užmezgimas su taip vadinamų lietuviškų parapijų vadovais -- klebonais. Viesiems yra aišku, kad nuo parapijų klebonų vienokios ar kitokios laikysenos lietuvių bėsi laikymo darbe, daug priklausau. Reikia visuomet ir sumanumu kontraktuoti parapijos klebonus ir bandyti įtraukti į lietuvių bėsi laikymo aktyvų darbą. Visi mato, kad vienos LB vadovybės neįstengia lietuviškumo išugdyti ir palaikyti jaunimo tarpe. Jei parapijų vadovai aktyviai įsijungtų į lietuvių bėsi laikymo darbą, propaguoti lietuvių kalbą pamaldų metu, kalbėtų tarpusavyje lietuviškai, būtų didelis paskatas jauniesiems mokyti lietuviškai.

Suprantama, šie žygiai ir pastangos reikalaus daug takto ir kantrybės. Tai pasiekama ne viena diena, bet nuolatiniu dialogu ir abipusiu pagarbos pajautimu. Negalima klebonų nei mokyti, nei nurodymus duoti, bet prašyti ir tartis kaip lygiųjų su lygiais. Reikia įtikinti abejingus klebonus, kad jie yra tokie patys lietuviai, kaip ir mes, kad jiems lygiai turėtų rūpėti lietuviškumo išlaikymas, kaip ir mums.

Įtraukus lietuvių klebonus ir visus kunigus į lietuvių bėsi laikymo darbą, dar gyvoje lietuviškoje parapijoje, lietuvių bėsi sužydės pavasario žiedais.

Lietuviškų parapijų vadovams neužtenka stovėti nuosalyje ir abejingai žiūrėti į mūsų desperatiškas pastangas iš

laikyti lietuvių jaunųjų tarpe, bet reikia aktyviai įsijungti ir paremti LBendruomenės pastangas. Bendras darbas atneš gražius vaisius.

MASKVOS FILMŲ FESTIVALIS

Septintame Filmų festivalyje, kuris vyko Maskvoje, Jungtinės valstybės oficialiai nedalyvavo. Valstybės departamentas pranešė, kad Jungtinės valstybės nesius savo delegacijos protesto ženklą. Mat, Sovietai noriai išleido festivalinį JAV dergiančius filmus, kuriuos pagamino Šiaurės Vietnamas.

Tačiau ir šiaip festivalyje netruko Ameriką dergiančių filmų. Tuos filmus festivaliui parūpino... amerikiniai gamintojai. Kiekvienai scenai, kur amerikiniam pomėgiui demonstruojamos žudynės, sovietai moka suteikti propagandinį pamušalą. Amerikiniai filmai rodomi už festivalio ribų, be galimybės būti įvertintais festivalio atžymėjimais. "Pravda" net pasigaikščiodama džiaugėsi

L. Bendruomenės vadovybei nereikia klaidėti tolimų Valstybės Departamento durų, nes jau 30 metų klaidena ALTOs vyrai, bet pasidairyti arčiau ir dažniau užsukti į daug artimesnes klebonijas.

si filmu "Little Big Man". Šis filmas taip patiko sovietams, kad buvo demonstruotas Kremliuose, priskaitant 6000 rinkinių žiūrovų.

Kas taip džiugina sovietus, ši filmą stebint? Filmas rodo generolo George Custer'io kovas prieš indėnus. Ir "Pravda" skuba praversti paralelę: "filme rodomos indėnų žudynės primena, ką Hitlerio barbarai darė ir ką amerikiniai militaristai dabar daro Indokinijoje".

Kitas amerikinis filmas "They Shoot Horses, Don't They" netgi nupirktas sovietinės štaigos rodyti visoje Sovietijoje. Tvirtinama, kad filmas nupirktas dėl to, kad jame dalyvauja Jane Fonda, pagarsėjusi savo antiamerikine veikla. "Easy Rider", (Nukelta į 5 psl.)

Šis bei tas

Simas Kudirka antru kartą mus sujudino ir -- išbudino iš tautinio sustingimo, paragino pertikrinti savo sąžines bei darbus. Jau daugelio manyta, kad didvyriški žygiai galėjo įvykti tik seniau, romantinėje praeityje, o dabar -- realizmo laikais, visi žmonės yra paprasti, grynas idealizmas ir bekompromisinė auka jaut gyvenę, išėję iš mados, netikimi. O štai, kaip kadaise Adomo Mickevičiaus Vėlinių herojus Konradas šaukė kenčią už visą tautą, taip S. Kudirka -- iškilio šviesiu atstovu visų trijų milijonų lietuvių, prisilėgusių fiziniui ir dvasiniam kančiom po Maskvos komunizmo letenai. Jis iš tikrųjų atstovauja -- savo asmenybės tiesumui ir žmogiškos sąžinės grynumui -- kiekvienam doram lietuviui anapus geležinės uždangos!

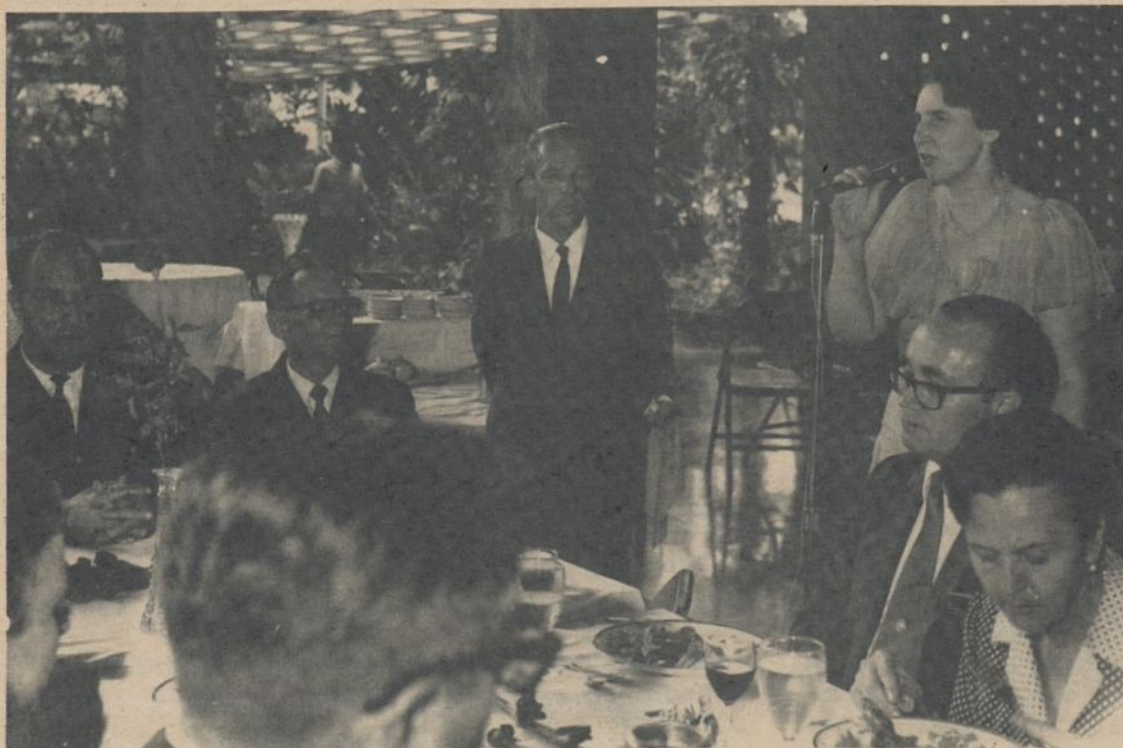
• S. Kudirkos žodžiai ir elgesys bolševikinėje byloje (ten nėra teisės nei teisybės) primena mums, materializme ir savanaudiškume susmulkėjusiems, kad -- visai ne tuščias yra mūsų himne Vinco Kudirkos rašytas posakis: "Lietuva -- didvyrių žemė!". Ir dabar antrojo Kudirkos ištarti žodžiai, ant gyvenimo ir mirties svarstyklis stovint, žodžiai skaudžiai kietė ir gryno tiesumo, kaip deimantas -- ilgai spindės mūsų širdyse karžygiškumo liepsna ir net ateities kartose gaivins lietuvių dvasią!

• S. Kudirkos drąsa ir atvirumas bekompromisiškai stojant už savo tautą -- mus moko irgi tiesaus žvilgsnio bei kieto principumo santykių su okupantu, ir liekame sugėdinti tie, kurie mėginome jau gretintis prie Maskvos taktikos bei nuolaidžiai, susitaikyti su status quo, nes pritrūkome kantrybės ir jau nebematome prasmės ilgiau ištvermingai kovoti už tikrąją laisvę Lietuvai. S. Kudirka parodė, kad -- laisvės negalima išsižadėti, kad nepridera tenkintis vien trupiniais nuo svetimo stalo... Jis visus mūsų ginčus dėl bendravimo su okupantu išrišo ir -- kraujo auka įrodė beprasmybę Maskvai nuolankauti. Nes jis yra išaugęs Sovietų režime ir jį puikiai pažįsta -- jo patyrimams šiečia mes niekas negalime prilygti. Juk materialiai jis, gal būtų, ten galėjo pakenčiamai gyventi, savo gabumais ir darbštumu nebologai įsitaisyti. Tačiau jo dora siela negalėjo pakelti dvasinės sprespaudos ir bolševikinio nužmoginimo! Žmogui tikru žmogumi gyventi -- negana vien duonos ir pastogės. O nuolatinė vergija, dvasinė prievarta ir akiplėšiška veidmainystė žmogų ir tautą žudo skaudžiau, kaip plieno kalavijas!

• Taigi, mūsų politikams ir visuomeninkams čia naujas atradimas ir pavyzdys: dar yra mūsų tautoje tikrųjų herojų, grynų idealistų, kurie už dorą principą ir tiesą -- nebijo net savo gyvybę pasverti! O mes jau įpratinti galvoti, kad tokių didingų asmenybių vaizdai tik knygoje aprašomi, tik pasakose ar legendose sekami, bet gyvenimo tikrovėje to nėra ir negali būti. Pvz., literatūros veikaluose jau kritikų išsiskyrę nurašomi į nuostolius visi gryno idealizmo personažai, kaip -- "hereizai, netikimi, dirbtiniai". Irgi modernūs psichologai mus baigia įtikinti, kad tikrovinis žmogus yra būtinai silpnas ir savim nepasitikintis, dvasiškai suskilęs ir viskuo abejojantis, be tvirtų principų, vis ieškąs savojo identiteto, vis nerandąs tikrojo kelio... Bet S.K. parodė, kad net sunkioj svetimųjų vergijoj išaugęs lietuvis -- dar gali būti sveikos dvasios ir grynų principų ir nebijąs heroiskai kovoti už tiesą, už savo žmonių, brolių tautiečių, laisvę! Tai mums -- lietuviško genijaus žvaigždė, kuri neišges per ilgus amžius, kuri ugdyt ateities kartas!

• Šiuo arveju dar vienas išminties grūdas mums atskleistas. Būtent: didžiu tautos kovtūn ir karžygiu tapti -- nėra būtinas nei aukštas mokslas su doktoratais, nei kilni profesija, nei visuomenėje ypatingos garbės vieta. Kiekvienas žmogus, jei doros sąžinės ir šviesaus idealizmo bei valingo veržlumo vedamas -- kiekvienas asmuo gali pakilti į heroizmo žygį... Todėl ir mums tarpusavyje pagaliau suprastina, kad ne mokslo titulai arba aukštos visuomeninės pozicijos, o tik dvasinė skaidruma ir užmojų kilnumas nulemia kiekvieno mūsų žmogišką vertę. Ir niekada nelaidykime strėlėm į kuklesnio luomo ar tautinių -- visuomeninių pareigų eilinius tautiečius: gal jie už mane dešimt kartų grynesni kaip asmenys ir gal tautai daugiau širdies auksa, nors scenos šviesos kolei kas nepatenka ir garbės laurų neturi. Kiekvienas savaip reiškiasi ir kiekvieno auksa turi prasmę. Kaip S. Kudirka mus visus daug, daug ko pamokė.

R. Janavičiūtė

Dirvos spec. korespondentė Venezueloje Jūratė Statkutė-de Rosales kalba Čiurlioniečiams pagerbti suruoštame pobūvyje. Gale stalo sėdi Čiurlioniečių išvykos P. Amerikon organizatorius Jurgis Bieliūnas, šalia stovi p. Gavorskas ir dešinėje sėdi p. Kukanauza.

ČIURLIONIO ANSAMBLIO VIEŠNAGĖ VENEZUELOJE

JURGIO BIELIŪNO TESTAMENTAS

JAV politikos plonybių Venezueloje mes neišmanome. Tačiau dvidešimt metų čia išgyvenę, vietinių žmonių psichologiją mes pažįstame gerai. Kai skaitome Venezueloje leidžiamame žurnale "Bohemia" kelis viešai ištartus JAV ambasadoriaus juokus apie Carabobo šventės organizavimą, mes puikiai žinome, kad kiekvienam venezueliečiui Carabobo mūšis yra tabu pobūdžio šventas dalykas. Pašaipai, net tais atvejais jei ją pateisintų politinio klimato išskaičiavimai, žiauriai kenkia JAV-ių vadinamai "image". Priešingai, lietuvių išreikšta pagarba Carabobo mūšiui kontrastiniu būdu dar labiau palenkė venezueliečių draugiškumą į mūsų pusę.

ISSIVERTUSI ATSTOVĖ

Maždaug prieš metus laiko viename Venezuelos mieste buvo organizuotas tarptautinis dainų festivalis. JAV-bes ten atstovavo viena moteris, negrė.

Jos klasiškai negriški veido bruožai ir lyg nulietais puikūs kūnas tikrai būtų patraukė venezueliečių simpatijas. Bet... dievuliau mano, kas iš tos moters buvo padaryta! Susivėlę plaukai šiaušėsi per pusę metro, rūbai buvo mandriai apdri-

JURATĖ DE ROSALES Dirvos spec. korespondentė Venezueloje

kę ir iškarpyti, judesiai vulgarūs. Ji kratėsi, purtėsi, kraipėsi, kažką springdama prie mikrofono stenėjo, o paskui tai lojo, tai žviogė, tai vėl išsivertusi orą gaudė.

Sekančią dieną aš paklausiau kelių mūsų bendrovės tamsiaodžių darbininkų -- juodadarbių -- ką jie apie tą merginą galvoja. Maniau, kad jie pasijuoks, gal ką nešvankaus drebtels. Jie nesijuokė. Mane nustebino jų panika moteriai ir kraštui kurį ta kutvela atstovavo.

SVARBU NE SPALVA, O KOKYBĖ

Tokie JAV "atstovai" pas mus atvažiuoja ne JAV valdžios lėšomis. Tačiau jų atvažiuoja nemažai, ir visoje Pietų Amerikoje pamažu priglūdo galvosena, kad JAV jaunimas yra perdėm svaigalais persunktų kudių gauja. Kai prieš metus laiko į Venezuelą atvyko padoriai išrodanti Grandinėlė, žmonės pakartotinai mūsų klausinėjo, ar toks žvalus jaunimas tikrai yra iš Amerikos atvažiavęs.

Iš kitos pusės, jei amerikiečiai mano, kad atsiųsdami juodaodžius ar-

tistus sau susidarys gerą vardą, jie klysta. Pietų amerikiečiai rasės skirtumų nepažįsta ir jie yra pilna to žodžio prasme "color blind". Jie žiūri į žmogų, ne į rasę. Pav. Marian Anderson buvo mėgiama ne todėl, kad ji yra juoda, o todėl, kad ji gerai dainavo.

Čiurlionio Ansamblis buvo šiltai priimtas ne todėl, kad jis baltas (nors nergaičių gelsvos kasos aiškiai patiko), o todėl kad jis gerai dainuoja.

AR JAV ETNINĖS MAŽUMOS TURI ITAKOS?

Po Grandinėlės garolių Venezueloje, buvus Venezuelos Prezidento igaliojimo ir žinomas žurnalistas F. Martinez Suarez Dirvai duotame pasikalbėjime nurodė, kad iš JAV-bių atvykę pavergtų tautų artistai gali atlikti vertingą antikommunistinės propagandos darbą Pietų Amerikoje. Deja, nežiūrint Clevelando darytų pastangų iš lietuvių pusės, Čiurlionio Ansambliui JAV Ambasada Venezueloje tinkamos paramos nesuteikė.

Ar gali tie lietuviai, kurie Clevelande darė žygius, kad JAV Ambasada paremtų Čiurlioniečių išvyką, iškelti atatinamuose sluokniuose ateičiai skirtą esminį reprezentacijos ir paramos klausimą?

AUKŠTI VENEZUELOS PAREIGŪNAI KĖLĖSI NAKTIES METU DEL ČIURLIONIEČIŲ

Ryškų kontrastą su JAV Ambasada sudarė venezueliečių elgesys mūsų atžvilgiu. Štai vienas konkretus pavyzdys.

Čiurlionio Ansamblyje buvo apie 10 asmenų neturinčių JAV pilietybės. Atvykus Columbion, jie sužinojo, kad jiems bus reikalingos Venezuelos vizos. JAV-ėse lėktuvų bendrovė jiems buvo sakiusi, kad užtekisą jų Identity Card, bet Columbijoje kita bendrovė jų nepriėmė be vizų į Caracas skrendanti lėktuva.

Kadangi jau buvo savaitgalis, vizos buvo išduotos šeštadienio rytą, specialiai tam reikalui atidarius konsulatą. Jurgis Bieliūnas, nemigęs, nakties metu, gaudė telefonu valdžios pareigūnus. Pats konsulas Bogotoj buvo prikeltas iš lovos 6 val. ryto, telefonu skamučio iš Caracaso. Minėtų pastangų dėka, pirmas koncertas Caracase įvyko su pilnu Ansamblio sąstatu.

Štai kitas pavyzdys. Venezuelos tautinės šventės dieną, kai visame krašte vyksta įvairios oficialios iškilmės, Aragua valstijos gubernatorius su žmona ir svarbiausios krašto karinės bazės vyriausias vadas su žmona išbuvo tris su puse valandos grynai lietuviams skirtuose pietuose. Jų buvimas mūsų tarpe tokią dieną, buvo išimtinio draugiškumo ir abišalės pagarbos ženklas.

Tautos šventės dienos gubernatūros baltaus pakvietimuose, buvo atžymėta, kad gubernatorių kviečia svečius į Tautos šventės, Čiurlionio Ansamblio garbei ruošiamą, balių.

Tiek karo vadovybė, tiek gubernatūra aukštai vertino Čiurlionio Ansamblio propagandinį potencialą. Drauge, jie viešai įvertino lietuvių motą, atvykstant savo noru į venezueliečiams brangios šventės minėjimą.

(Bus daugiau)

• Jauni lietuviai medicinos gydytojai ir bebaigi medicinos mokslus studentai kviečiami įsirašyti į lie-

J. GRAUDA

Kaip mažinti bedarbę?

Šituo gyvai plakančiu klausimu mums teko išleisti į platoką pašnekesį su asmeniu, turinčiu gerą nuovoką apie ekonominį tarybinį susitvarkymą.

-- Ar jūs kenčiate dėl bedarbės? -- buvo mūsų provokatyvus klausimas.

-- Socialistinėje santvarkoje tai išgyventa atgyvena, -- užtikrino bendrakalbis.

-- Bet gi jūs savo industrija jau prilygote bet kuriai kapitalistinei valstybei, ergo, jūs privalote turėti visus ekonominio gyvenimo negalavimus, kuriuos turi kapitalistinės valstybės.

-- Šitas tvirtinimas pas mus sukelia juoką.

-- O pas mus jūsų sugebėjimas išvengti bedarbės sukelia nusistebejimą, -- mandagiai pasakė bendrakalbiui. -- Pas mus milijonai bedarbių prašo darbo, ekspertai tiria bedarbės pašalinimo problemas. Ir...

-- Ir? -- nuolaidžiai ir pašaipiai paklausė ekspertas.

-- Ir nepajėgia bedarbės problemos išspręsti. Sprendžiame tą problemą periodiškais pažadais, kad kitais metais bus daugiau darbų.

-- Tai tipingas kapitalistinis išnaudotojiškumas, -- pasakė bendrakalbis. -- Mes žinome kaip pažaboti bedarbės šmėklą.

-- Tai ir sakyk, susimildamas, kaip tą šmėklą žabojate?

-- Dialektiniu metodu.

-- Nesuprantame. Nestudijavome marksistinės dialektikos.

-- Dėl to kad nestudijavote, dėl to ir esate vėplos. O dėžutė, pagal pasakų rašytoją, atsidaro nesudėtingai.

-- Tai patalkinkit čia Amerikai, už tai duosime akmenų iš mėnulio.

-- Ranka ranką plauna. Receptas toks: reikia įsteigti dvidešimt penkias ministerijas. Kiekvienas ministras turi turėti po penkis pavaduotojus, kiekvienas pavaduotojas vėl po penkis pavaduotojus. Jūs matote, kiek darbų atsiranda? Kiekviena ministerija turi kadry skyrių. Skyriuje vidutiniškai dirba 250 tarnautojų. Jūs matote kiek darbų ir tokioje mažoje respublikoje, kokia yra Lietuva? Kiekviena ministerija turi po pusterčio tūkstančio inspektorių, kurie tikrina kadry tarnautojų darbą. Inspektorius gi tikrina inspektorių kadry skyriai. Jūs matote kas darosi? Ima pritrūkti žmonių. Tai viskas tik centras. Periferija dar gausesnė kadry skyriais, inspektoriais, švietimo vadovais, politabecėlės prižiūrėtojais.

-- Bet gi viskas tai nėra industrija.

-- Čia ir glūdi dialektikos paslaptis: kiekvienam asmeniui, dirbančiam kolūkyje ar industrijoje skirti iki penkių jo darbo inspektorių. Jie tikrina jo darbo kokybę ir jo politinį pilietiškumą.

-- Bet gi tenka atrasti lėšas mokėti inspektoriams?

-- Lėšas parūpina savo darbu kolūkiečiai ir fabriky darbininkai. Pagaliau...

-- Pagaliau? -- šokome su nekantriu klausimu.

-- Pagaliau, jeigu būna aštrus darbų deficitas, siunčiame jėgos perteklių tundrą kasinėti. Ten niekad bedarbės problemos nebus, -- visiškai užtikrintai baigė pasikalbėjimą bedarbės problemų žinovas iš anapus.

tuvių gydytojų šeimą -- į dienas The Pierre viešbutyje Fifth Ave. ir 61st St., New York. Įstojimo nariais ir suvažiavimo reikais rašome kreipis į CV sekr. dr. B. Radzivaną 84-16 110th St., New York 11418. Žiavime š. m. rugsėjo 4-5 Tel.: (212) 441-9720.

SIMO KUDIRKOS BYLA

(3)

Netekęs, matyti, savo teisėjiško neutralumo, kaip ir tinka tarybiniam teismui, teisėjas ėmė badyti kaltinamąjį sarkastiškomis pastabomis.

-- Norėjai atrasti laisvę Jungtinėse Valstybėse, nes tavo požiūryje nėra laisvės Sovietų Sąjungoje. Kaip gi paaiškinsi, kad jie tave sugrąžino?

Teisėjas turėjo išklausti ilgą Kudirkos paaiškinimą:

-- Eiliniai amerikiečiai sutiko mane labai gerai. Matydami, kad man šalta, jie davė man šiltus rūbus, tuo tarpu rusai jūreiviai, vėliau, mušė mane iki mano sąmonės netekimo ir jie sužeidė mano keletą kuomet aš gulėjau kalėjime keletą mėnesių. Aš nelaikau tragedija, kad amerikiečiai sugrąžino mane. Pagal Teherano, Jaltos ir Postdamo konferencijas daugelis tautų (valstybių) pateko vergijon. Kariškos amerikiečių administracijos akyse aš, kaip lietuvis, esu legalinis Stalino ipėdinio Brežnevo turas ir todėl turiu būti jam sugrąžintas.

Politinis "Sovietiskaja Litva" laivo komisaras įsikišo su savo klausimu:

-- Ar tu bėgtum į Jungtines Valstybes, jeigu žinotum, kad jie neris tau darbo, arba jeigu duotų tau

tualetų valymo darbą?

Kudirka atsakė:

-- Darbas neturi svarbos. Nėra negarbingų darbų, ir jeigu aš valyčiau tualetus, aš turėčiau tyrą sąžinę.

NELEIDŽIA KALBĖTI LIUDININKAMS

Gegužės 18 d. buvo kelių liudininkų apklausinėjimas. Jūreiviai, kuriuos, matyti, "Sovietiskaja Litva" administracija naudojo kaip budelius, prisipažino, kad jie mušė Kudirką.

Klausdamas liudininką, kuris gerai žinojo Kudirką, teisėjas paklausė, kodėl Kudirka siekė pabėgti iš Sovietų Sąjungos.

Liudininkas pradėjo dėstyti, kad Kudirka buvo priverstas taip elgtis. Teisėjas tuč tuojau sustabdė tolesnį to liudininko parodymą.

Teisėjas sustabdė liudininką, matyti, todėl, kad iš jo parodymo paaiškėtų švelninančios mėginimą pabėgti aplinkybės.

PROKURORAS

Prokuroras kalbėjo gegužės 19 d. Jis piktinosi tariama Kudirkos išdavyste. Prokuroras pareikalavo nubausti Simą Kudirką penkiolika metų griežto darbo darbo stovykla ir taip pat konfiskuoti visą jo asmenišką turtą.

Taip, pagal tarybinius baudžiamuosius nuostatus pasiryžimas realizuoti pagal savo apsisprendimą asmenišką laisvę, vadinamas valstybės išdavimu! Laisvojo pasaulio valstybėse valstybės išdavimui vadnoma šnipinėjimas ir valstybės paslapčių išdavimas. Pav. N.Y. Times slapty ir vogtų dokumentų atspausdinimas bei jų vagystės faktas turi būti normaliai vadinami valstybės išdavimu. Bet net ir tas faktas nerado tikro termino. Jis buvo piktybiniai užmaskuotas riksmis, kad žmonės turi teisę viską žinoti!

Palyginant tai su Simo Kudirkos kaltinimu "valstybės išdavimu" matyti barbarišką sovietinės valstybės įstatymų prigimtį. Į tos barabarybės srutas tarybinio teismo buvo įstumtas eilinis jūreivis Simas Kudirka!

ESU VISIŠKAI NEKALTAS!

Savo apsigynimo kalboje Kudirka citavo Herzeną, didelį caristinės Rusijos demokratą, taip pat Marksą ir Leniną. Jis aiškino koks didžiulis yra skirtumas tarp socialistų teorijos ir jos taikymo Lietuvoje.

-- Tarptautinės teisės požiūriu, aš nesu kriminalistas, -- pasakė Kudirka. -- Mano apsisprendimas pasiūlyti užsienin neprieštarauja Jungtinių Tautų Žmogaus teisių deklaracijai, netgi ir Sovietų konstitucijai. Todėl aš laikau save visiškai nekaltu. (Bus daugiau)

KŪRYBA IR MOKSLAS

KNYGA KRYŽKELĖJE

Poetės M. Malakūnienės įvedamieji žodžiai tarti atidarant pirmąjį lietuviškos knygos pristatymą Melbourne, 1971 m. rugpjūčio 1 d.

ŽODIS IR KNYGA

... Pradžioje buvo žodis...

MASKVOS FILMŲ FESTIVALIS...

(Atkelta iš 3 psl.)
pasirodo pageidaujamas sovietų žiūrovams, nes amerikinių gyvenimą pristato iš blogiausio taško.

Tuo tarpu "Love Story" neturėjo sėkmės. Paramount gamykla siūlėsi tą Amerikoje populiarų filmą pademonstruoti, bet negavo leidimo. Mat, šis filmas simpatiškas kai pavaizduoja amerikinių gyvenimą.

"Izvestija" su dideliu respektu mini "Little Big Man". Sovietams patiko istorinės alegorijos, kurias galima taikyti šiai dienai. Generolo Custer'io kariai žudė indėnus, amerikiniai militaristai žudo vietkongus.

Taip rašo "Izvestija": "atkurtoji istorija rodo tikrus amerikinių 'civilizuotojų' veidus".

Savo esme Septintasis filmų festivalis turėjo demonstruoti filmavimo technikos meną, režisūros bei vaidybos atsimimus. Mūsų sąlygose daug ir su pasigardžiavimu kalbama apie "nepolitinius" mokslą ir meną. Tačiau Maskva kitaip supranta "nepolitiskumo" sąvoką. Savo apskurta ranka sovietai iš vienos pusės leidžia Vietkongui demonstruoti priešamerikinius filmus ir tuo pat metu neleidžia Amerikai rodyti filmų, kurie sustoja arti teisingo amerikinių gyvenimo vaizdavimo. Greta festivalio programos leidžiama rodyti amerikinius "apsispyludymo" filmus. Net iš istorinės temos priskaldomi niekinimai Jungtinėms Valstybėms. Toks tai buvo filmų festivalis Maskvoje. Jis paverstas sovietinės propagandos ekranu!

ATŽYMĖTAS LIETUVIS AKTORIUS

Rugpjūčio 3 d. Maskvoje pasibaigusiame 7-me tarptautiniame kino festivalyje buvo paskelbti rezultatai -- filmų apdovanojimai.

Aukso prizus gavo italų, japonų ir sovietų filmai. Specialus prizas buvo paskirtas, be kitų, ir Rytų Vokietijoje pagamintam filmui apie ispanų menininką Goyą bei atžymėtas to filmo svarbiausias vaidmuo, atitekęs lietuviui aktoriui, Panevėžio J. Miltinio teatro dalyviui -- Donatui Banioniui.

-- Tesiranda! -- tarė Viešpats.

-- Tesiranda! -- vanduo, žemė, dangus ir jo skliautai.

-- Tesiranda šviesa!

-- Tesiranda! -- kar-tojo Viešpats ir kūrė pasaulius, jo augmeniją, gyvūnus ir visą regimą ir neregimą dulkę...

Ir sukūrė Dievas žmogų, į savo veidą panašų, ir įkvėpė jam dvasią. Ir leido jam gyventi žemėje ir naudotis ir pažinti ir ištirti viską, kas žemėje, kas po žeme, kas vandenyse ir dangaus erdvėse vyksta.

Žmogus pamėgo Dievo kūrinius ir panoro pats kurti. Ne vien materialines gėrybes ir kūnus -- žmogus norėjo išlikti pats. Jis turėjo palikti ženklus tiems, kurie ateis po jo, kad jie iširstų ir suprastų žmogaus dvasinį palikimą.

Žmogus išmoko naudoti žodį.

"Žodis ne žvirblis -- išlėkė ir nesugausi", sakoma priežodyje -- nuo kurių amžių? Niekas nežino.

Reikėjo tą žodį stabilizuoti, pakinkyti, reikėjo jam duoti kūną, kad per jį gyventų žmogaus dvasia!

Žmogus ėmė kurti nemirštamą pasaulį iš žodžių.

Buvo amžiai -- kai kietame akmenyje tokiu pat kietu akmeniu, įrankiu žmogus kalė, brėžė simbolius -- savo mintis.

Buvo...

Buvo metalai, -- kada jis pagerinęs ir įrankius ir medžiagą kalė, brėžė, piešė ieroglifus, ženklus, vaizdus lentelėse, papyruso pergamentuose -- slėpė juos, saugojo neprieinamose vietose, kad dvasinis turtas išliktų ilgiau, negu medžiaginis.

Laikas bėgo ir bėgo... Atėjo metalai, kada pametęs plaktukus, teptukus -- žmogus griebėsi plunksnos. Rašė raštų žinovai, rašė sandomi, rašė savanoriai. Rašė palinkę pasišventėliai, vienuoliai -- uždaryti už aukštų mūrų, prie menkos šviesos... Rašė ir rašė.

Gimė knyga. Su Guttenbergo išradimu žodis galėjo sustingti spaudos raidžių ženkluose. Leng-

vai galėjo būti renkamas, pakartojamas, padauginamas ir daugeliui rankų pasiekiamas. Nenykstančios mintys tapo atviros, panešamos ir daugumai prieinamos. Žodžiai augo. Žodžiai tapo duona kasdienine -- kaip poetai šiandien sakko:

"... Augo žodžiai.

Jie prasimušė prou-s-nį ir pro svėrę

Jie prasimušė pro ak-menį ir plieną -

Niekas neišveiks, Nebeišmindžios jų!"

LIETUVIŠKAS ŽODIS, LIETUVIŠKA KNYGA

Baltos pievos, juodos avys -
Kas išmano, tas pa-gano".

Nelengvas buvo lietuviškos knygos kelias. Žodis keliavo iš lūpų į lūpas -- dainose, pasakose, padavimuose, patarlėse, mišlėse... Spausdintą rūbą jis igijo (1547 m) su Mažvydo "Katechizmo" prastais žodžiais, kada gimė pirmoji lietuviška knyga.

Ligi tol bajorai, dvarininkai, kunigaikščiai, dvasiškai naudodami lenkų, lotynų, prancūzų ar gudų bei rusų kalbas -- naudojosi jų raštais.

Kaimietis, baudžiauninkas savo grubiomis nuaus sunkaus darbo rankomis ir vargo prislėgtom blakstienom -- tik šventadieniais slebizuodamas "ba-be-bo-bu" tepaganė tas aveles".

O tačiau lietuviškas žodis nestovėjo vietoje. Jis rinkosi atkakliai į knygas. Augo jaunoji karta -- vis daugiau važiavo mokslų ieškoti žemesniojo bei vidutinio luomo vaikų. Vis daugiau atsirado kunigų, daktarų, "daraktorių", mokytojų, o su jais augo ir kūrėjų skaičius.

Be "Šventųjų Živatai" bei "kantičkų", maldaknių, šventraščių, šimtmetinių kalendorių, bei "sapnų išguldymų" ir "Magelano kelionių" -- gimė vis naujos knygos. Atėjo Donelaitis, Daukantas, Baranauskas, Maironis, Kudirka, Putinas, Krėvė, Brazdionis ir t.t. ir t.t. Gimė periodinė spau-

V. KAVALIŪNAS

NUSIKALTAU?!

SIMUI KUDIRKAI

Tamsoj vergijos miškas šlama,
Tamsoj iš kapo šaukia: -- Mama!
Ir motina parklupus verkia --
Plėšikas veržiasi į pirkį,
Ginkluotas piautuvu ir kūju!
Duris ir langus jau apstojo!..

Pabėgt norėjau. -- Nusikaltau?!
Pykčiu teisėjų lūpos juda,
Grasina piautuvu ir kūju...
Tėvyne, aš viską šiandien tau --
Ir baisų išdavimą Judo,
Ir kančią Sibire -- aukoju!

Melbourne, Australijoje rugpjūčio 1 d. buvo suruoštas trijų lietuviškų knygų pristatymas visuomenei: J. Gliados -- Simas, E. Čekienės -- Kad ji būtų gyva ir S. Rukienės -- Vergijos kryžkelėse ir Grįžimas į laisvę. Nuotraukoje kalbėjė apie šias knygas: M. Malakūnienė, A. Zubras ir A. Baltrušionienė.

da -- "Aušra", "Varpas" -- ir visi kiti, kurie atėjo jų pėdomis. Atsirado žmonių vis geriau ir vis dažniau galinčių "tose baltose pievose tas aveles paganyti".

Augo poezija, augo proza.

O per tuos kelis Nepriklausomybės dešimtmečius, galėtume sakyti -- Lietuva knygomis pradėjo pakelti galvą -- jis buvo išskiriamas, įvertinamas premijomis, pa-minėjimais šventėse.

Knyga tapo nuolatinis ir pageidaujamas svečias lietuvių namuose.

Reikia atsiminti, kad lietuvis buvo išmokęs knygą gerbti ir vertinti. Su dideliu pasišventimu ir rizika gabeno knygas iš Prūsų spaudos draudimo laikais; slėpė nuo žandarų, dalijosi su savo kaimynais. Net mano se-nelis, atsimenu, tik ant švartų baltos staltiesės pasidėjęs atsargiai atversdavo šventas mišų knygas bei giesmynus, o pabaigus -- užvertęs pa-bučiuodavo ir vėl užkel-davo jas aukštai po bal-kiais pritaisyton lenty-nėlėn, kad mūsų vaikiškos rankos jų niekad ne-pasiektų. Knyga jam bu-vo turtas, sunkiai įgyja-ma brangenybė, kurią jis didžiai gerbė ir to paties mokė savo vaikus bei anūkus.

IŠEIVIJOS KŪRĖJAS IR JO DARBAI

"Idėjos, jei didžios, Nemiršta kaip žmo-nės..."

Kas rašo, sakome, ma-tyt mėgsta rašyti. Mes vyresnieji priimame tai kaip taktą: rašė, kad tu-rėjo rašyti, -- tam ju-kis ir rašytojas, tam po-etas... Kaip lakštingala, negi galėtų negiedoti?

Kiek laiko jis tam rašymui sugaista, iš ko duoną valgo, kiek uždir-ba -- atrodo neaktuali ir nesvarbu.

Girdėjom apie retkar-čiais duotas premijas se-niau Lietuvoje; skaitėme kad ir Amerikoje vienam kitam pavyksta gauti ge-radarių paaukotas kelių šimtų dolerių premijas už savo kūrinį -- tai ir viskas. Ir tai ne regu-liariai -- tik laiminga atveju. Daugelis iš šito nesulaukia.

Turbūt retas pagalvo-ja, kad ir rašytojas turi valgyti, turi turėti pasto-gę, ilaikyti savo šeimą ir t.t.

Jeigu jau vietinis šio krašto rašytojas retas pragyvena vien "iš rašymo", nors jo knygos yra skaitomos tūkstan-čių žmonių ir perkamos bibliotekoms, mokyk-loms, skaitykloms ir ver-čiamos į svetimas kal-bas -- tai ką besakyti apie rašantį lietuvi, ku-rių darbus vien saujelė žmonių nuperka.

Skaitome, kad palikto-je Tėvynėje nei rašan-čių, nei skaitančių ne-trūksta. Lietuviškas žo-dis, nors spaudžiamas prie žemės, nors rusi-namas, vis kelia galvą į saulę. Kiekviena geres-nė grožinė knyga yra iš-perkama vos pasirodžiu-si.

Tik čia mums "lais-viems tarp laisvų" tos vertybės ir pirmenybės savokos susimaišė. Televizija, radio, plokste-lės, laikraščiai, teatrai bombarduoja akis, ausis pojūčius -- daromės at-bukę, tingūs -- skęsta-me vakarų pseudo-kul-tūroje savąją užmiršda-mi.

Vakaruose lietuvis ra-šytojas varžytis neturi ir nejaučia. Jis laisvai ga-lėtų skelbti savo idėjas, savo mintis, tačiau jam trūksta leidėjų! Ir nėra vilties, kad tos sąlygos pagerėtų. O tos knygos, kurios surado leidėjus, kurios gimė per auto-riaus didelį pasiaukoji-mą ir darbą -- ir iš tų didžioji dalis kur nors "trūnijs" leidėjų sandė-liuose, platintojų dėžė-se. Mūsų žmogus, užsi-ėmęs materialinių gė-rybių kaupimu, norėji-mu pasirodyti geriau už Joną. --

Nebeprisirošia jų nusipirkti, nes, girdi, neturiš laiko skaityti...

Ir taip sukas tas am-žinas ratas. Knyga yra tapusi, lyg ta "marti už vartų", kurios mes ne-pageidaujam -- todėl ne-beįsileidžiam į savo na-mus.

Anot a.a. A. Krausopa-sakymo: -- Turi žmonės gražius namus turi dar gražesnes lentynas, o lie-tuviškai knygai vietos kaip nebuvo, taip ir nė-ra..."

Knyga pati dar beldžia-si į mūsų paradines --

didžiasias duris. Nejau-gi esame tiek užsiėmę (busy in the backyard), kaip anglai sako, kad ne-begirdime spaudžiamo skambučio?

ATSIDURIAM KRYŽKELĖJ

-- Į vieną pusę pir-myn eina rašytojas
O skaitytojas žengia atbulas. -

Kiek jau išbarstyta, pa-likta pakelėse gerų kūrė-jų, dvasinių jėgų, kiek fi-ziniai pakirstų jau užklo-jome žemę ir kiek beli-ko? Kiek nutilo, nutyla ir dar nutilis už geleži-nės uždangos? Kas su-skaitys; kas, kaip toje dainoje "surokuos"?

Kryžkelėse šakojasi keliai. Mes patys juos pasirenkam, mes patys ir eisime.

Nejau tik už geležinės uždangos lietuviškas žo-dis teišliks ateičiai gy-vas, o mummyse tik mer-dėjantis -- nei skaito-mas, nei pergyvenamas. Žodis yra kaip kūdi-kis -- jam reikia nuola-tinio dėmesio, globos ir meilės.

Argi lietuviška knyga nesidaro panaši į tą pa-sakų karalaivę Sniegulę -- tik dvigubai mari-nama:

Ten -- Tėvynėje ji kas dien springsta
Maitinama rusiškuoju komunizmo obuoliu
O čia -- mūsų pačių kasdien guldoma
Vis į gilesnį grabą ir užklojama
Užmiršimo dulkėmis.
(Nukelta į 6 psl.)

ATSIŪSTA PAMINĖTI

VĖJAS
LEKIA
LYGUMA
ALOYZAS
BARONAS

• Alojzas Baronas. VĖ-JAS LEKIA LYGUMA. Ro-manas. 178 psl. Išleido Lai-svosios Lietuvos knygų lei-dykla. Spaudė Draugo spaustuvė. Mecenatai M. ir B. Macianskai. Kaina 4 dol.

O. Matukevičienė, Mūsų Pastogės moterų skyriaus redaktorė, tęsia a.a. A. Krauso lietuviškų knygų platinimą Melbournė.

KNYGA KRYŽKELĖJE...

(Atkelta iš 5 psl.)

Tačiau, kaip ir toje pasakoje Lietuviškoji Žodžio Karalaitė nemiršta! Ji tik miega. Guli grabe ir negali patipraskalbėti, negali atsikelti. Reikia ją paliesti, paimti į gyvas rankas -- reikia to meilės pabučiavimo!

Kur tie karalaičiai? Amžinos atminties didysis mūsų Melbournė knygnešys Antanas Krausas visą savo gyvenimą buvo Knygos Riteriu. Jis jas globojo, jis rinko, saugojo, išrašinėjo, siūlė, siuntinėjo ir kur tikėjo -- vis nešėsi savo knygų maišelį. Jam užteko noro, energijos ir pasiaukojimo lietuviškam žodžiui, jis buvo pasiryžęs gyvybę atiduoti.

Ir atidavė. Kai staiga mirtis jį paguldė nelaiku -- jo ryšelis liko ant viešojo kelio, kelelio. Tutieme, tiesa, dar vieną tik-

rą knygnešį Melbournė -- tai p. N. Butkūnas, kuris jau ilgus metus savo stalą knygomis apkrauna ir nukrauna sekma-dieniais prie bažnyčios mažojoje parapijos salikėje -- bet negu uždėsi žmogui dvigubą naš-tą?

Ne vienas su nerimu dūsavome: kas stos į A. Krauso pėdas, kas perims jo pareigas ir jo vargą? Kas pakels jo paliktą knygą nuo viešojo kelio?

Ir štai, žiūrėk, pakilo viena iš mūsų pačių -- taip pat kaip ir mes dirbanti, taip pat "užsi-ėmusi", taip pat, kaip ir mes pavargstanti. Atėjo p. A. Matukevičienė ir savo kad ir silpno-mis moteriškais ranko-mis, susirišo p. Krauso paliktą knygų pūdelį ir užsidėjusi ant savo pe-čių jau stovi prie mūsų sąžinės durų. Knyga vėl

ETNINIŲ GRUPIŲ PARAMOS PROJEKTAS GALĖS TAPTI ĮSTATYMU

Dr. JONAS GENYS

Šiomet Amerikos kongreso komisijoms buvo pristatyti du panašūs įstatymų projektai kurie nurodo, kad Amerikoje gyvenančioms tautybėms reikia suteikti paramą, išlaikyti jų kultūriniam palikimui. Atstovų Rūmuose, tokių įstatymų projektą įnešė kongresmanas R.C. Pucinski, ir jo projektas yra žinomas kaip "House Resolution 1499, The Ethnic Heritage Studies Act of 1971". Senate panašų įstatymo projektą įnešė senatorius R.S. Schweiker, ir šis bilius buvo žinomas kaip "S. 23, The Ethnic Heritage Studies Center Act of 1971". Abu šie projektai, jei būtų įstatymais patvirtinti, būtų sujungti į vieną, ir daug prisidėtų prie mūsų lietuvių kultūros išlaikymo. Man ir kitiems lietuvių visuomenininkams buvo proga gauti šių projektų kopijas ir su jais gerai susipažinti.

Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas dr. K. Bobelis, kuris taip pat yra Jungtinio Baltijos komiteto pirmininkas, ėmėsi rimtos akcijos šiuos įstatymų projektus paremti. Washingtonė buvo sudaryta specia-

li šioms rezoliucijoms remti komisija: G. A. Buschman (estas), G. Meierovics (latvis) ir šių eilučių autorius (J. Genys). Š.m. balandžio mėn. 5 dieną ši komisija įteikė senatoriui Schweikeriui ir kongresmanui Pucinskiui specialius raštus, kuriuos pasirašė visų trijų tautų atstovai. Abiejuose pareiškimuose buvo nurodyta, kad Jungtinis Baltijos Tautų Komitetas, reprezentuojas virš milijono lietuvių latvių ir estų tautybės amerikiečių, remia šias rezoliucijas. Buvo pabrėžta, kad "mes esam lojalūs šiam kraštui. Mūsų inasas yraplatus, pradedant nuo mokslinei darbų iki aukščiausio pasiaukojimo karo laukuose. Etninių studijų projektas žadamums užpelnytų pripažinimą..." Komisijos atstovas B. Albats taip pat padarė keletą specialiųjų vizitų į senatoriaus Schweikerio, ir kongresmano Pucinski įstaigas.

Šių metų birželio 4 d. Senatorius Schweiker parašė man specialų asmeninį laišką kuriame dėkoja už paramą jo projektui. Už paties mėnesio 15 dieną, šis įstatymo projektas buvo aprobuotas Senato Darbo ir Viešosios Gerovės Komitete ir prijungtas prie visuotinio projekto, kuris vadinasi "Higher Education Amendments of 1971, bill S. 659". Šis jungtinis projektas tuoj buvo pristatytas senatoriams. Balsavimo dar nebuvo. Tad rašykime ir prašykime savo valstybių senatoriaus, kad balsuotų už šį bilį.

Apie šio projekto gerą eigą Senatorius Schweiker tuoj painformavo Jungtinį Baltijos Tautų Komitetą ir atsiuntė man visus kongreso darbų rekordus, kur taip pat yra patalpintas Jungtinio Baltijos Tautų Komiteto raštas, ir kitų tautų bei organizacijų raš-

tai. Ten pat yra vertingas pareiškimas, kurį padarė Dr. A. W. Novositis, kaip JAV LB Centro valdybos vicepirmininkas ir Philadelphia Miesto Respublikonų Tautybių divizijos copirmininkas. Š.m. rugpjūčio mėn. 6 d. senate

šis įstatymas (Bill S. 659 -- "Higher Education Amendments of 1971") -- priimtas 51-0 balsais.

Šios Amerikos Lietuvių Tarybos, ir kitų organizacijų pastangos gali ateity daug prisidėti prie mūsų kultūros ir mokyklų išlaikymo. Tikėkimės, kad mūsų pastangos nenueis veltui, ir kad šis projektas ateity taps įstatymu.

IR SENOVIŠKAI, IR NE...

Šiandien žvelgiant į bendrą situaciją tarp raudonųjų Rytų ir demokratinių Vakarų, gal daugelis pasakys, kad ten yra viskas "senoviškai", kaip buvo prieš ketvirtą šimtmečio: senutė Europa tebėra padalinta Elbės upe, kaip buvo 1945 metais, vos tik karui pasibaigus. Taigi, tarytum niekas nepasikeitė nei "blogojon", nei "gerojon" pusėn...

O visdėlto padėtis truputį keičiasi. Sovietai atstatė diktatūrinę režimą Vengrijoje, žymiai vėliau -- ir Čekoslovakijoje. Spėliojama, kad slap-tai ruošiamasi "atstatyti", o gal tik kiek "pataisyti" ir Rumunijos režimą. Visko gali būti. Pagyvensim -- pamatysim.

Tačiau, nežiūrint to visko, atrodo, sovietams jau nebevyksta taip aklinai užtaisyti "geležinę uždangą", kaip ji buvo seniau, ypač Stalino laikais.

Metų žvilgsnį vieni tik į Lenkiją, pamatysime daug, ir gana svarbių, pasikeitimų, ligi vėlesniųjų laikų -- sunkiai besuderinamų su komunistine doktrina, o tuo labiau -- su Kremliaus nurodymais.

Kodėl tie pasikeitimai įvyko -- čia daug neaiškinsim, tik priminsim du svarbius faktorius. Tie faktoriai -- tai du lenkų sukilimai prieš komunistinę valdžią ir kardinolo Višinskio stiprus katalikiškų vadžių laikymas savo rankose. O kadangi kraštas perdėm katalikiškas, su tuo turi skaitytis ir komunistinė diktatūra.

Žvilgtėrėkime kiek smulkiau į faktus. Atkreipkime dėmesį į Lenkijos ir Vakarų Vokietijos santykius. Jie visdėlto eina į gerąją pusę. Nūdien Lenkijos žurnalistai gali laisvai atvykti į Vakarų Vokietiją, prekybiniai ryšiai tarp tų dviejų kraštų irgi vystosi itin palankia kryptimi. Vienas dalykas, ko tie du kraštai dar neturi -- tai oficialių diplomatinių santykių. Tačiau ir šis reikalas, tenka manyti, bus išspręstas greitai.

Iš spaudos ir radijo matyti, kad Lenkija tarytum visiškai yra atsiskiusi staliniskųjų tarpvalstybinių "tradicijų", kurios jos santykiavimą ir prekybinę sritį leisdavo tik tarp Varšuvos ir Maskvos arba kitų Sovietų satelitinio krašto.

Šiandien Varšuvos vyriausybė, galima sakyti, prekyboje nusisuko nuo raudonųjų partnerių. Lenkijos anglis jau nebeplaukia į Rytų Vokietiją. Šioji transakcija buvusi drastiškai nukirsta ir nebegavimas anglies

iš Lenkijos Rytų Vokietijos vyriausybei sudarąs didelį galvosūki. Norėdama gauti lenkiškos anglies, ji nebegali kreiptis į Maskvą ir paprašyti, kad iš tenai būtų padarytas spaudimas į Varšuvą. Šiandien rytų vokiečiai turi kalbėtis ne su Kossyginu ar Brežnevū, bet su Gierėku.

Taigi, Lenkijos prekybiniai ryšiai šiuo metu rišasi su visu pasauliu ir tai auga gana sparčiu tempu. O su prekyba, be abejonės, importuojamos į kraštą ir idėjos. Dėl paskolos ir prekybos Lenkija šiuo metu tariasi ir su JAV.

Vokietijos suvienijimo klausimas yragana sunkus šiandien. Vienok, jeigu tik JAV ir Sovietų Sąjunga -- atitrauktų savo kariuomenes iš abiejų Vokietijų, tai gana greitai būtų suvienyta ir Vokietija. Tačiau kol to kio kariuomenių atitraukimo, bent šiuo metu dar nesimato, Vokietija dar bus padalinta į dvi dalis bent kuriam laikui...

Šiandien padėtis Europoje truputį kinta. To kitimo svarbiausiuoju "ledlaužiu", pripažinkime, yra Lenkija. Jos pralaužti "pirmieji ledai" Eurooje bus ryškiausių pavyzdžių ir kitoms valstybėms, kurios nešė ir tebeneša nepakitėjusio sovietinį jungą. Iš Lenkijos pavyzdžio, be abejonės, Europoje susidarė nauja, ligi tol negirdėta formulė, jog kiekviena Europos valstybė gali būti pirmiausia, daugiau ar mažiau, europietiška, bet ne azijatiška -- sovietiniu pavyzdžiu...

Lenkijoje esančioj Maskvos orbitoj, vien kolchozų panaikinimas, jau milžiniškas žingsnis pirmyn. Nors lenkams tai daug kraujo ir gyvybių kainavo (turint galvoj 1957 ir 1971 m. sukilimus), bet jie -- nuplovė tą komunistinę vergovės gėdą, ir tai jau begaliniai daug laimėta...

Taigi, nūdien pasaulis gyvena neįprastų pasikeitimų atmosferoj.

Pranys Alšėnas

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAI DOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYČIOS

Saugus ir pelningas sutaupų
investavimas į nekilnojamąjį turtą

Jūs gaunate Kalifornijos valstybės įstaigose įregistruotą nuosavybės lakštą, be Jūsų sutikimo ar su Jumis neatsiskaičius niekam neperleidžiamą. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į mus, lietuvių įkurtą ir vadovaujamą investavimo Bendrovę

RŪTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525

Viešėdami Chicagoje aplankykite

PARAMA

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE:

JURGIS GLIAUDA

My dear comrade I will
be down of Russians
and go with you
I will be a pos
I will be a pos
I will be a pos
I will be a pos
I will be a pos

SIMAS

Kaina 3 doleriai. Gaunama Dirvoje ir pas platintojus.

PROGRAMOJE: SOLISTĖ VANDA STANKIENĖ IR KORPI NEO-LITHUANIA ORKESTRAS

DIRVOS RUDENS BALIUS

1971 m. rugsėjo 25 d., šeštadienį, Šv. Jurgio parapijos salėje

CLEVELANDE
IR APYLINKĖSE

VIESNIA IŠ FLORIDOS

Ona Josiukienė, iš St. Petersburg, Floridos, atvyko aplankyti savo sponserę, p. Stefanią Douvan, jos apsilankymui, esant moteriškai priežiūrai p. Douvan galėjo iš tų sveikatos namų sugrįžti į savo butą.

Ona Josiukienė giminiuojasi su Čiurlioniais. Stefanią Douvan, gyvendama dar Detroito, tarp daugelio kitų tremtinių parkvietė p. Josiukienę iš Anglijos 1951 metais. Metų vėliau, parkviesta buvo ir jos dukterė Dana su vyru Alfonsu Arlausku ir dukrele Aida.

Ponia S. Douvan, eilę metų tarnavus Detroito policijoje, išėjusi į pensiją atvyko gyventi Clevelande, savo brolio Tomo apartamente. Tomas prieš kelis metus išvažiavo į Floridą, jo apartamentus tvarko jo sūnus Jurgis. Sesuo Stefanią prenumeruoja sau ir Tomui Dirvą.

Ponia O. Josiukienė iš Detroito persikėlė į St. Petersburgą, ten darbuojasi Lietuvių Klube, dainuoja chore. Jos vyras, Petras, išstremtas į Sibirą. (ks)

• Stefanią Douvan (Čiurlionytė), SLA 14 kuopos narė, grįžo į savo butą 3219 Rocky River Drive, Apt. 13, Cleveland 11, vakarinėje miesto dalyje. Ten ją galima aplankyti, pasiųsti laišką, ar pakalbėti telefonu: CL 2-2918.

Jos gydytojas yra dr. Alfonsas Martus.

• Norman P. Swanson, buvęs All-American ir Professional Basketball žvaigždė, paskirtas Stroh alaus bravoro pardavimo skyriaus vedėju Detroito.

Swanson pradėjo dirbti Stroh 1954 metais.

Stroh bendrovė savo skelbimais remia Dirvą.

• Kelionė į šventą žemę ir Romą planuojama 1972 metų vasario mėn. pabaigoj. Jai žada vadovauti — jau porą kartų ten buvęs — kun. Petras M. Urbaitis.

Suinteresuotieji ir norintieji pilnesnės informacijos terašo ar telefonuoja: Rev. P. M. Urbaitis, 6800 So. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629. Phone: PR 8-2126, arba Clevelande kreiptis į Petrą Zigmantą, 381 Royal Oak Blvd., Richmond Hts., Ohio 44143, tel. 481-9055 (skambinti vakarais).

• Arenoje ši ketvirtadienį, rugpiūčio 26 d., 8 v. v. Lord Layton ir Waldo von Erich turės sensacines imtynes. Taip pat bus ir kitų imtininkų. Bilietai nuo 4 iki 2 dol. gaunami Arenoje, 3717 Euclid Ave.

• Blossom muzikos centre garsusis Clevelando Pops orkestras, vadovaujamas Louis Lane, penktadienį ir šeštadienį, rugpiūčio 27 ir 28 d., 8:30 val. vak. duos vertingą programą iš įvairių Broadway statytų operių. Dalyvauja solistai Bonnie Murray, Anita Darian, Tim Molen, Christopher Lachonas.

CLEVELANDO PARENGIMŲ
KALENDORIUS

RUGSEJO 12 D. 2 val. p.p. Šaulių kuopos piknikas Dr. Paulieniaus gyvenvietėje, 2733 East Overlook Rd.

RUGSEJO 25 D. Tradicinis Dirvos vakaras. SPALIO 2 D. Clevelando Ateitininkų koncertas.

SPALIO 9 D. Trečiasis abiturientų pristatymas rudens bailluje.

SPALIO 17 D. Kar. Juozapa- vičiaus šaulių kuopos vėliavos šventinimas ir šventė.

SPALIO 23 D. Grandinėlės "Iškilmingojo Trejinio" balius Šv. Jurgio parapijos salėje.

KOVO 5 D. Grandinėlės koncertas.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS vakarinėje Clevelando dalyje. Dėl sąlygų prašom skambinti telefonu 941-7758.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus galite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

REIKALINGA ŠEIMININKĖ našliui su 9 metų amž. vaiku, gyv. Naujosios parapijos rajone. Galės gauti butą ir maistą. Skambinti vakarais po 7 val. vak. 481-1148. (60-62)

NAMAI PARDUODAMI

Dviejų butų 67 St. South prie St. Clair. Pečius. 5 kambariai viršuje ir 6 apačioje. Skambinti 391-5569. (63-65)

■ filatelijos kampelis

(8)

JAV išleido, be paprastų oro p. ženklų, dar šiuos naujus pašto ženklus: 1. Birželio 23 d. -- 8 centų paminėjimui 10 m. sukakties nuo Antarktikos sutarties pasirašymo, Piešinys -- Antarktikos žemynas.

2. Liepos 1 d. -- 8 c. Pašto Tarnybos Amerikoje įvedimo progą. Piešinys -- tos tarnybos ženklas.

3. Liepos 4 d. -- 8 c. pirmas serijos pašto ženklas paminėti Amerikos revoliucijos 200 metų sukaktį. Simbolinis piešinys.

*** ISPANIJA išleido naują ke- turį p. ženklų seriją su žymiais ispanais. Čia dedame dviejų pezetų p. ženklą su šv. Tere- se Aviliete.

Šventoji Terešė Avilietė (pa- saulietinė pavardė: Teresa de Cepeda y Ahumada, 1515-1582) bažnyčios mokslų daktarė ir kar- meliųjų vienuolių ordeno refor- matorė, į Avilos vienuolyną įsto- jo 1535 m. Po metų ji padarė vienuolės įžadus. Būdama vie- nuolyne turėjo vizijas, dvasinius pergyvenimus ir ekstazes, ku- riuos vėliau aprašė savo knygo- se. Savo aukšto stiliaus teologi- nes knygas ji surašė kastiliečių tarme. Ne visiems jos knygos ir raštai patiko, netgi katalikų nun- cijus Segą ją persekiojo, buvo įskusta inkvizicijai, ir viena jos knyga netgi uždrausta platinti. Popiežiaus Pijaus IV leidimu ji surašė naujus įstatus karmeli- čių vienuolynams, patį jų įstei-

ANTANAS BERNOTAS

gė keliolika ir keliavo iš vieno Ispanijos galo į kitą. Kanonizuo- ta 1622 m. ir laikoma Ispanijos patrone. Jos raštai išversti į daugelį kalbų.

*** SOV. SĄJUNGA išleido 10 ka- peikų pašto ženklą Feodosijos miesto įkūrimo 2500 metų su- kaktį paminėti.

Feodosijos miestas guli Kry- mo pusiasalio rytiniame pakraš- tyje prie Juodosios jūros ir yra neužšalantis uostas bei kuror- tas. Archeologiniai radiniai ro- do, kad miestą įkūrė graikai VI amž. pr. Kristų ir tada jis vadi- nosi Theodosia. Graikai iš The- odosijos IV-I amž. pr. Kristų veždavo į savo kraštą kvie- čius. Apie 1266 m. mieste įsikū- rė genoviečiai italai, kurie jį vadino Kaffa ar Kefe. 1475 m. miestą ir visą Krymo pusiasa- lį užėmė turkai, o 1774 m. rusai kurie tebėra ir iki šiol. Antro- jo karo metu miestą trumpai bu- vo užėmę vokiečiai. Miesto apy- linkėse gausūs vynuogynai ir so- dai. Yra ir pramonės. Gyvena apie 30,000 gyventojų, daugelis jų totorių kilmės.

*** R. VOKIETIJA išleido 6 paš- to ženklų seriją su žymiais žmo- nėmis, kuriems 1971 m. sueina gimimo ar mirimo sukaktys. Čia dedame šios serijos 50 pfenin- gių p. ženklą su astronomu Jo- hannes Kepleriu.

Johannes Kepler (1571-1630) gimė Weil, Wuertembergė. Nors ir būdamas fiziniai nes- sveikas (luošų rankų ir menko matymo), jis pasiekė garsaus mokslininko vardą. Studijavo te- ologiją ir klasikinius mokslus Tuebingeno universitete, kur su- sipažino su Koperniko teori- jomis. Nuo 1594 iki 1600 m. dė- sė matematiką ir astronomiją Graze, Austrijoje. 1600 m. buvo

pakviestas į Pragę, Čekijoje, kur buvo kito garsaus matemati- ko Tycho Brahe asistentu. 1601 m., Brahe mirus, Kepleris per- ėmė jo vietą ir buvo imperato- riaus Rudolfo II dvaro astrono- mu. 1626 m. persikėlė į Ulmą, kur baigė savo mokslinius tyri- nėjimus. Mirė Regensburgė. Kepleris apskaičiavo ir nusta- tė planetų judėjimo kelių apie saulę ir paskelbė kitus aukšto- sios matematikos dėsnius, pa- vadintus jo vardu. Turėjo įta- kos po jo sekusiems astro- nomams ir matematikams. Pa- rašė keletą veikalų iš astrono- mijos ir matematikos sričių.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

Visais gyvybės, sveikatos bei pensijų draudimo, o taip pat ir akcijų-investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

GERIAUSIAS VEIKA- LAS APIE LIETUVĄ AN- GLŲ KALBA, redaguotas dr. Alberto Geručio, 460 psl. Kaina 12 dol. Užsisakant per LNF — 10 dol. čekius rašyti: Lithuanian Independence Fund, Inc., 87-80 96 St., Woodhaven, N. Y. 11421.

SUPERIOR
SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS
INDELIOUS.

Už paprastus indėlius moka 5%

• Visiems indėliams valdžios apdrauda pakeita iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiš- kinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

SIŪLOME ĮSIGYTI ŠIUOS
VILTIES LEIDINIUS

J. Gliuda. SIMAS. Simo Kudirkos tragedija.	
160 psl.	\$3.00
E. Čekienė. KAD JI BŪTŲ GYVA. 420 psl.	\$5.00
S. Rūkienė. GRĮŽIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsi- minimai. Kietais viršeliais. 526 psl.	\$6.00
J. Gliuda. AGONIJA. Romanas iš Lietuvos respublikos žlugimo. 408 psl.	\$5.00
R. Spalis. REZISTENCIJA. Romanas iš pirmosios sovietų okupacijos Lietuvoje. 430 psl. Kietais virš. \$6.00	
Giovannino Guareschi. DRAUGAS DON CAMILLO. Įdo- domi satyra iš gyvenimo Sovietijoje.	
216 psl.	\$3.00

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau atsiųsti man:

..... egz. SIMAS	\$.....
..... egz. KAD JI BŪTŲ GYVA	\$.....
..... egz. GRĮŽIMAS Į LAISVĘ	\$.....
..... egz. AGONIJA	\$.....
..... egz. REZISTENCIJA	\$.....
..... egz. DRAUGAS DON CAMILLO	\$.....

Mano adresas:
(pavardė ir vardas)

adresas:
(namo numeris ir gatvė)

adresas:
(miestas ir valstybė, zip Nr.)

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PLG S-gos SUVAŽIAVIMAS

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimas įvyks š.m. rugsėjo mėn. 4-5 dienomis The Pierre viešbutyje Fifth Ave. ir 61st St. New Yorke.

Suvažiavimo darbotvarkėje pirmą dieną, šeštadienį, dr. B. Matulionis (Wallum Lake, R. I.) kalbės tema "Lietuvos gydytojo vaidmuo kojoje už savąją kultūrą ir "laisvę". Ramūnas Kondrotas (Harvard University, Cambridge, Mass.) -- "Keli bruožai iš Vilniaus Medicinos Draugijos vystymosi Lietuvoje 19-me amžiuje". Po paskaitų organizacinio darbo posėdžio pirmoji dalis.

Vakare tame pat viešbutyje gydytojų ir svečių pabendraus bankete.

Sekmadienį pasidalina žiniomis dr. Ed. Kaminkas (Harvard University, Cambridge, Mass.) tema -- "Lastelių auginimo reguliavimas". Vet. dr. Petras Radvila (Bern, Šveicarija) tema -- "Tetanuso profilaksė pas žmones ir gyvulius po sužeidimų". Dr. Rimas Nemickas (Loyola University, Maywood, Ill.) kalba tema "Myokardo revaskuliarizacija"; dr. Irena Giedrikienė (So. Orange, N.J.) -- "Dešimties metų Phenylketonurijos apžvalga New Jersey valstijoje"; dr. Vytautas Damijonaitis (Poughkeepsie, N.Y.) -- "Psichiatrijos evoliucija JAV po antrojo pasaulinio karo". Po to seka organizacinio darbo posėdžio II-jis dalis, vakare -- korporacijų ir kursų pobūviai.

Lietuviai gydytojai rengia savo suvažiavimus kas dveji metai, renkama Centro Valdyba, aptariami bendri reikalai, pasidalina naujaisiomis medicinos žiniomis bei išradimais.

Lietuvių profesiniai suvažiavimai mūsų gyvenime turi didelę reikšmę, ypatingai gydytojų suvažiavimai, nes lietuviai gydytojai laisvajame pasaulyje aptarnauja 95% lietuviškos visuomenės. Lietuvių gydytojai mes sutinkame visose lietuviškose organizacijose, parengimuose, daugumas jų yra stambūs rėmėjai mūsų politinių bei kultūrinių reikalų.

Dabartinę PLGS ir ALGS Centro valdybą sudaro dr. Vaclovas Paprockas, pirm., dr. Vytautas Avižonis, vicepirm.; dr. Bronius Radzivanas, sekret. ir iždin. Suvažiavimo komitetą sudaro dr. Marija Žukauskienė, pirm.; na-

rės -- dr. Aldona Skripkutė, dr. Anastazija Goelnerienė ir dantų gyd. Regina Saldaitienė. (br)

PASIRUOSIMAI IV-TAI TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTE

IV-toji Tautinių Šokių šventė įvyks 1972 m. liepos mėn. 2 d. Chicagos Amfiteatro patalpose. Šiai šventei jau ruošiamasi smarkiu tempu. Repertuarai ir šokių aprašymų knygos jau išsiuntinėtos visiems iki šiol užsiregistravusiems tautinių šokių vienetais.

1971 m. liepos 5-12 d.d., p. Jonyno soduose įvyko Lietuvių Bendruomenės organizuoti ir Tautinių Šokių Instituto praversti naujiems tautinių šokių mokytojams, paruošti kursai. Kursų programoms vadovavo Irena Šilingienė ir Ringailė Zotovienė, talkininkaujant visai eilei patyrusiems tautinių šokių mokytojams. Techniškai kursams talkininkavo IV-tos Tautinių Šokių šventės Rengimo Komiteto pirmininkas dr. Leonas Kriaučiūnas. Diplomai buvo įteikti 37 kursams baigusiems tautinių šokių mokytojams.

Šių metų rugpjūčio mėn. 15-22 d.d. Dainavos stovykloje, vykstant mokytojų studijų savaitei, Jadviga Matulaitienė, buvusi 3-čios Tautinių Šokių šventės maminės dalies vadovė, ir Galina Guobienė, pravedė Tautinių šokių mokytojams kursus.

I Tautinių Šokių šventės atvyksta šokių grupės ne tik iš Kanados, bet iš keturių Pietų Amerikos valstybių ir Europos.

Registracija vis dar vedama pas Birutę Vindasienę, 6435 South Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629, USA, tel. (312) 925-5612. Registruojami ir visai naujai įkurti vienetai ar grupės.

IV-tos Tautinių Šokių šventės repertuarą sudaro sekantieji šokiai:

Jaunimo šokiai (amžius nuo 12 m. aukštesnis): Šustas, Gyvataras, Subatėlė, Audėjėlė, Rugučiai, Malūnas ir Kubilas. Du paskutiniai turi turėti tiek pakeltimo pabaigai. Aštuonys ir Ketvirtainis imami iš žalių sasiuvinių, gi pirmieji iš knygų "Mūsų šokiai". Jaunystės šokis bus atsiųstas kiek vėliau.

Vyrams skiriamas tik vienas "Oželis" iš knygos "Mūsų šokiai".

Mergaičių šokiai: Bledingėlė ir Sadutė -- iš knygos "Mūsų šokiai", o Linelis -- iš sasiuvinio.

Vaikų šokiai (amžius 8-12 m.): Suktinis, Nori miego, Kalvelis -- iš knygos "Mūsų šokiai", gi Žilvytis -- iš sasiuvinio.

IV-tos Tautinių Šokių šventės meninės dalies vadovė yra Genovaitė Breichmanienė, 104 Bertram Dr., Dundas, Ontario, Canada, Tel. (416) 627-1420. Visais šokių išpildymo klausimais

prašoma kreiptis pas ją. Gi, registracijos ir repertuaro knygas gauti -- pas T. Š. S. Rengimo Komiteto sekretorę Birutę Vindašienę.

Visoms jau egzistuojančioms ir naujai besikuriančioms tautinių šokių grupėms linkime geros sėkmės.

P A D Ė K A

Korp! Neo - Lithuania Klestėjimo ir Stovyklos Fondui atsiuntė aukų šie kolegos:

Vytautas Abraitis \$50.00; Stasys Švedas \$10.00; Danutė Senikas \$10.00; dr. Jonas Maurukas \$50.00; J. Lendraitis \$5.00; dr. A. Skripkus \$15.00; Petras Mitakas \$10.00; J. Butkus \$5.00; dr. Step. Biežis \$25.00; Mečys Šimkus \$10.00; Čes. Tamašauskas \$10.00; Vaclovas Mažeika \$15.00; Jonas Gaizutis \$10.00; Vincas Gruzdyš \$25.00; dr. J. Bartkus \$50.00; P. Kvedaras \$10.00; St. K. Balys \$6.00; Juozas Andrašiūnas \$10.00.

Ta pačia proga primename, kad stovykla įvyks rugpjūčio 29 d. ir tęsis iki rugsėjo 6 d., į stovyklą gali atvykti ir neužsiregistravę.

Visiems aukojusiems ir kurie dar aukos Korp! vardu nuoširdus ačiū.

L. S. T.

Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba

• P. Stravinskas, eilės laikraščiu bendradarbis, paskutiniu metu gydytojams patariant gyvenęs Denverio Colorado, dabar ruošiasi persikelti į Chicago, ir apsigyventi kur Marquette Parko rajone, arčiau savo vaikų.

JAUNIMO GYVOJI DVASIA

Šių metų SAS CV-bos ruošiamą studentų ateitininkų stovyklą vyks rytiniame pakrastyje: Nerin-goje, Vermonte.

Stovyklos ideologinė tema yra: "Jaunimas ir gyvoji dvasia". Devynių dienų bėgyje diskutuosime gyvosios dvasios sąjūdžio idėją, jos ypatybes; kaip jina išsireiškia jaunatvėje, kaip ją konservuoti ir priemonės, kurios padėtų dvasinei jaunatvei tobulėti.

Nu m atytų pasaulėžiūrinių paskaitų temos yra: "Dvasios atkūrimo būdai". Lietuviškosios dvasios mardėjimas, atsidavimas amerikoniškai "middle class" kultūrai. Temą pristatys dr. Elona Vaišnienė. "Konkrečios Gyvenimo Tikrovės Teologija". Teologinės interpretacijos darbo, istorijos, mirties, meilės ir laisvės atžvilgiais. Prelegentas kun. V. Cukuras.

Paskaitos, kurios teiktų informaciją yra sekančios: "Tautinės mažumos klausimas JAV-se". Šia tema kalbės Mgr. Baroni, vadovaujamas Ethnic Minorities Commission ir kun. Pugevičius. "Kas yra ateitininkas?" Atsižvelgiant į Antano Maceinos parašytą straipsnį šia tema, Gintarė Ivaškienė teiks savo interpretaciją. "Amerikos ir Kinijos bendradarbiavimo klausimas" ir kokią įtaką tai gali turėti Lietuvos ateičiai diskutuos Kęstutis Čižiūnas. "1941 metų sukilimas". Šio istorinio įvykio įvairius aspektus mums duos dr. A. Budreckis. "Lietuvių literatūros apžvalga 1968-1971". Kiek ir kokios knygos čia ir ten; kokybės, lygis ir t.t. teiks dr. Kęstutis Keblys. "Kaip sukelti revoliuciją". Pax Romana suvažiavimą 1971 apibūdins Jurgis Oniūnas.

Be paskaitų, turėsime laiko pabendrauti, padraugauti ir susipažinti su JAV-bių ir Kanados studentija. Ga-

Tverdamas tolimus žemynus, Viešpatie, atminki Lietuvą

DAUMANTO ČIBO SODYBOJE KALIFORNIJOJE

Viena įdomiausių vietovių pietinėje Kalifornijoje, matuojant lietuviškuoju požiūriu, yra Čibų sodyba netoli miestelio Vista, į pietus nuo Los Angeles, arčiau San Diego.

Retu supuolimu visa Čibų šeima myli ne tik gamtą, bet, kas dar svarbiau, triušą, darbą, plūsimąsi joje. Beveik visi myli tiek gamtą, kad nori išvažiuoti prie ežero, pasimaudyti upėje ar jūroje, pagulėti medžių šešėlyje, pagrybauti, užlipti ant kalno, pasivažinėti ir pasidžiaugti, kaip gražu, kokie nauji vaizdai.

Čibai tąjį grožį kuria. Dar nuostabiau, netgi tolimoje Kalifornijoje savo nedideliame ūkelyje kuria lietuvišką kultūrą.

Sodyboje, kurią prieš eilę metų nupirko beveik pliką, dabar yra apieketuri šimtai skirtingų augalų, medžių, eglių. Išpauštytas didelis lietuviškas kryžius, kaip spin dulus šviečiantis viduryje. Metaliniai stiebai Lietuvos ir Amerikos vėliavoms. Gausybė kaktusų rūšių, net žydinčių pamatėme, o kaktusai žydi labai trumpai. Viskas tvarkingiausiai prižiūrima.

Beveik viską užsiaugina namuose. Perka tik

druskos ir miltų, iš kurių gaminasi puikliausia juoda, baltą duoną ir pyragaičius. Duoną kepa ažuoliniame indelyje, dėl to turi nuostabiai malonų skonį. Pagrindinės Čibų pajamos yra iš bičių. Čibas tikras specialistas bitininkas, sodininkas.

Turėjome laimės būti pavaišinti. Tokio skanaus maisto, ir tokio įvairaus, taip sveikai pagaminto kažin ar kitur gausi. Čia šeiminių nuopelnas: Adelės Čibienės ir jos sesutės. Abi jaučia malonumą pradėti lauke darbuotis nuo penktos valandos ryto, iki vėlumos. Panašiai ir vyrai, tėvas Daumantas ir sūnus Kantrimas.

Maždaug prieš metus ten buvau. Šiomet jie turi dar naujų kūrinių. Iš lauko didelė, sieksniu vos apglobiama išplovama medyje, viršuje puošiama lietuviškų ornamentų, apačioje įrašas: Tver-

damas tolimus žvaigždynus išgirst, Viešpatie mane. Aš ūkauju Tavo pagalbos kasdieną.

Tai Daumanto malda. Jisai savita asmenybė, savą ir maldelių sugalvojimą. Mintinga.

Prieangyje, tarp durų ir lango, išpauštytas didžiulis Vytis. Nudažytas atrodo kaip žalvarinis.

Įdėtos storos durys, išpauštytos lietuviškais ornamentais, apkaustytos geležimi. Masyvios.

Svečių kambaryje išpauštyti lietuviška ornamentika snaigynai. Jais išpuoštos visos lubos. Vakare iš vidaus spinksi geltona, žalia, raudona šviesa -- elektros lemputės.

Kambariai išpuošti lietuviškais meniškais drožiniais -- Daumanto Čibo kūryba.

Lentynos pilnos lietuviškos spaudos.

Čibai turi 44 kalakutus, jau trijų mėnesių. Dar už dviejų-trijų mėnesių jie užaugs iki 35 svarų, tada eis į konservavimo įtaisus, jų pačių namuose. Turės dviem metams kalakutienos. Nepardavinėje, nes tada rei-

Čibų sodyboje, iš kairės: Kantrimas Čibas, rašytojas Jurgis Gliuda ir Daumantas Čibas. Toliau matyti plevesuojanti Lietuvos vėliava. Alg. Gustaitis nuotrauka

kretoję: Bernadėtą Tutinaitę, 223 Lincoln Avenue, Brooklyn, N. Y. 11208. Tel. 212-647-1406.

Atvažiuokite. Įrodykite, kad gyvoji dvasia egzistuoja mūsų tarpe ir mes ją aktyviai domimės. (rn)

kėtų mokėti mokesčius. Jei augina kalakutus, negalima auginti vištų, nes kalakutai gauna nuo vištų parazitų, ir išgaista. Kitais metais augins kitokių paukščių. Dvi ožkos duoda po galoną pieno į dieną. Sau pilnai užtenka.

Vienas mūsų atvežė šeiminkams medelį, tuo prisidėdamas žalumynais išpuošti lietuvišką sodybą.

Alg. Gustaitis

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE
KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽE - GRAZIOJE LIETUVIŠKOJE
JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

'AUDRONĖ'

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

VILA AUDRONĖ JAU ATIDARYTA IR PRIIMA SVEČIUS

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ, OSTERVILLE, CAPE COD, MASS. 02655. Tel. 428-8425, MRS. MARLA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynus paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

REZISTENCIJA

ROMANAS

R. SPALIS

• REZISTENCIJA. R. Spalis, Romanas. 430 psl. Išleido Viltis. Kaina \$6.00.

Skaitykit ir platinkit DIRVĄ

Mylimai seseriai BRONEI Lietuvoje mirus,

jos broliui

JUOZUI ŽEMAIČIUI

širdingą užuojautą reiškiame

K. ir J. Karaliai